

XIII.3 FRANS VAN MEIRHAEGHE XIII.4 ROEGIER VAN MEIRHAEGHE

Waar in de eerste twaalf generaties echte familiegeschiedenis werd geschreven, moeten we ons vanaf de dertiende generatie, om praktische redenen en met uitzondering van XIII.4 Roegier Van Meirhaeghe, grotendeels beperken tot zogenaamde *graatgenealogie*. Daarmee wordt een opsomming of opeenvolging van namen en data van geboorte, huwelijk en overlijden bedoeld, zonder veel bijkomende informatie die het stamboomskelet echt body kan geven. Hoewel daar snel overheen gelezen kan worden, verbergen deze namen en data hoe dan ook mensenlevens. Om toch enige voeling te houden met de levende werkelijkheid, hebben we zoveel mogelijk de leeftijd bij het overlijden van de betrokkenen genoteerd. Dit confronteert ons o.m. meteen met de realiteit van de kraambed- en kindersterfte die toentertijd vaak dramatische vormen aannam. Over de endogame huwelijkspolitiek hadden we het reeds in vorige afleveringen. Ook nu weer noteren we een aantal consanguïne huwelijken en huwelijken tussen naamgenoten aan. Verderop, na XIII Roegier Van Meirhaeghe, onder de titel *Neef en Nicht vrijen dicht*, wordt endogamie binnen de aanverwante familie Van Cauwenberghe frappant in beeld gebracht. Ook de hierna volgende beschouwingen over gezinsgrootte, geboortespreiding en bewust ouderschap binnen het geslacht Van Meirhaeghe, hebben tot doel het droge cijfermateriaal enigszins tot leven te wekken ¹.

Kweken is onze roep. Kinderen zowel als savooien, zegt Boer Wortel in de openingsparagraaf van Timmermans' *Boerenpsalm*. Wanneer hoogbejaarde senioren die nog in die Boer Wortel-tijd geboren zijn, het al eens hebben over de tijd van toen – eerste kwart van de 20ste eeuw - dan hoor je steevast sterke verhalen over “*grote menagen*” van tien, twaalf, vijftien kinderen en meer. Zo had mijn grootvader August Meirhaeghe tien kinderen. Zijn broer Jules Meirhaeghe had er vijftien. Wanneer u zoals ikzelf tot de naoorlogse generatie van de babyboomers behoort en bovendien nog éniġ kind bent, lijkt het wel dat zowat alle vaders van omstreeks 1900-1925 Boer Wortels waren... Bevolkingsstudies wijzen uit dat de periode eind 19de - begin 20ste eeuw inderdaad gekenmerkt wordt door erg kroostrijke gezinnen. Die verhalen zijn dus geen fabeltjes. De vraag is of het fenomeen “*kroostrijk gezin*” wel van alle tijden was en of het in een verder van ons af liggend verleden ook zo frequent voorkwam?

We gingen meer bepaald na hoe groot de Van Meirhaeghe-gezinnen waren tijdens de 17de en de 18de eeuw ². Aangezien de parochieregisters – waarin de geboorten (doopsels) en overlijdens officieel geregistreerd werden – grosso modo pas vanaf het jaar 1600 ingevoerd werden, moeten we de periode vóór 1600 of de eerste twaalf generaties buiten beschouwing laten. Voor die tijd hebben we slechts een zeer onvolledig zicht op de gezinsgrootte, aangezien alleen de (over)levende kinderen in de bronnen – bv. in de staten van goed - vermeld worden en we geen idee hebben van de kindersterfte en dus van het aantal kinderen dat in een bepaald gezin geboren werd. Bij ons reken- en telwerk hebben we alleen die gezinnen betrokken waarover we betrouwbare en volledige informatie bezitten. Dat wil zeggen: alleen die gezinnen waarvan we de huwelijksdatum van de ouders kennen, waarvan de geboortenreeks van opeenvolgende kinderen geen onverklaarbare leemtes vertoont of om niet te achterhalen redenen plots stopt, én gezinnen waarvan we het reilen en zeilen op de voet kunnen volgen. Op deze basis selecteerden we 226 Van Meirhaeghe-gezinnen uit de periode 1600 - 1800. Deze 226 echtparen zorgden voor een nageslacht van 1392 kinderen. Een simpele deling levert ons een gemiddelde op van 6,1 kinderen per gezin. Breed opgezette studies wijzen uit dat een gezin tijdens deze periode, gemiddeld 4 à 5

¹ H. MEIRHAEGHE, 't Meerminneke, Van Meirhaeghes Familiecontactblad, 1987, nr. 25, p 3-4; nr 28, p 3-8.

² Om dit notenapparaat niet nodeloos te overladen, wordt voor alle geboorten, huwelijken en overlijdens verwezen naar de parochieregisters van de betreffende parochies/gemeenten, waarvan de microfilms zich bevinden in het Rijksarchief Kortrijk, het Rijksarchief Beveren en het Algemeen Rijksarchief Brussel.

kinderen telde. Ons resultaat ligt dus ruim één eenheid hoger. Toch ligt ook ons cijfer – 6,1- nog altijd een flink stuk lager dan de getallen uit (over)grootvaders en Boer Wortels tijd. Onderstaande tabel toont hoe die 1392 geboorten gespreid worden over de 226 gezinnen die minimum 1 tot maximum 15 kinderen tellen:

Aantal kinderen per gezin	Aantal gezinnen	Percentage op totaal van 1392
1	9	3,98 %
2	15	6,63 %
3	15	6,63 %
4	28	12,38 %
5	26	11,50 %
6	31	13,71 %
7	31	13,71 %
8	26	11,50 %
9	15	6,63 %
10	20	8,84 %
11	4	1,76 %
12	4	1,76 %
13	1	0,44 %
14	0	0,00 %
15	1	0,44 %

Wat onmiddellijk in het oog springt is dat gezinnen van meer dan 10 kinderen hoge uitzonderingen zijn: slechts 10 op een totaal van 226 of slechts 4,40% van het totaal. Die *superkroostrijke* gezinnen uit het begin van de 20ste eeuw, waren tijdens de 17de en de 18de eeuw zeldzaam. Op de hitparade van de gezinsgrootte delen de gezinnen met 6 en 7 kinderen de eerste plaats. Samen totaliseren ze meer dan een kwart (27,42%) van het totaal. Gezinnen van 4 kinderen komen op de tweede plaats. De derde plaats wordt gedeeld door gezinnen met 5 en 8 kinderen. Op de vierde plaats komt het gezin van 10 kinderen. De vijfde plaats wordt gedeeld door de gezinnen van 2, 3 en 9 kinderen. Op de zesde plaats komt het één-kind-gezin met 3,98%. Gezinnen van 11 en 12 kinderen delen de zevende plaats. De gedeelde achtste en laatste plaats is voor de gezinnen van 13 en 15 kinderen. Opvallend is ook dat kleine gezinnen van 1, 2, 3 en 4 kinderen ongeveer 30% van het totaal uitmaken en dus vrij frequent voorkwamen: ongeveer 1 gezin op 3.

Deze laatste constatering roept onmiddellijk de vraag op of die kleine gezinnen al dan niet het resultaat waren van bewust ouderschap? Met andere woorden : deden deze Van Meirhaeghes uit de 17de of 18de eeuw op enigerlei wijze aan geboortenbeperking of geboortenregeling? Om deze vragen te kunnen beantwoorden, leggen we onze zakcalculator even opzij, om een kijkje te nemen in het gezinsleven van de betrokkenen. Wanneer we de gezinsfiches van onze negen één-kind-gezinnen van nabij bekijken, dan zien we dat al deze gezinnen, op één na, slechts één kind tellen enkel en alleen wegens het vroegtijdig overlijden van vader of moeder of beiden. We geven telkens een voorbeeld.

- Pieter Frans Van Meirhaeghe (XIII.1.1.6.b.5) huwde te Elzegem op 2 maart 1770 met Maria-Catharina De Rijcke. Drie maand later, op 6 juni 1770, werd te Kaster hun eerste kindje Pieter-Frans geboren. Vader Pieter-Frans Van Meirhaeghe overleed nog eens drie maand later te Kaster op 16 september 1770.
- Jan Van Meirhaeghe (XIII.5.6) huwde te Huise op 30 januari 1638 met Petronilla De Groote. Hun eerste kindje, Olivier Van Meirhaeghe, werd zes maand later te Huise geboren op 3 augustus 1638. Moeder Petronilla overleed twee weken later, op 20 augustus 1638, heel zeker aan de gevolgen van een moeilijke bevalling.

- Jan Van Meirhaeghe (XIII.3.2.a.1) huwde in 1665 met Maria Van Steenbrugge. Hun eerste en enig kind, Catharina Van Meirhaeghe, werd te Wortegem geboren op 27 april 1666. Vader én moeder overleden op dezelfde dag te Wortegem op 28 november 1668, aan de gevolgen van een epidemische ziekte.

Het gezin Pieter Van Meirhaeghe en Joanna Catharina Bekaert uit Huise, vormt het *enige* één-kind-gezin waarvan beide ouders in leven bleven. Hun enige dochter, Maria-Theresia Van Meirhaeghe, werd te Huise geboren op 20 maart 1778. Dus toch een bewust één-kind-gezin als gevolg van bewust ouderschap? Bij nader inzien merken we echter dat de vader op het ogenblik dat zijn dochter geboren wordt reeds 74 jaar oud was. Meteen is ook duidelijk waarom dit gezin *kroostarm* bleef... Het overlijden van één der ouders is eveneens de oorzaak waarom de gezinsgrootte beperkt blijft tot 2 of 3 kinderen. We illustreren dit nogmaals met een paar voorbeelden:

- Frans Van Meirhaeghe (XIII.5.4.d.3.a) huwde te Zingem op 9 januari 1742 met Jacoba Bullins. Hun twee kinderen:
 1. Jan-Baptiste, geboren op 9 december 1742.
 2. Pieter Frans, geboren op 8 juni 1744.
 Vader Frans Van Meirhaeghe overleed te Huise op 21 november 1744, vijf maand na de geboorte van zijn tweede kind.
- Jan-Baptiste Van Meirhaeghe (XIII.5.4.d.3.a.1) huwde te Petegem-Deinze op 7 januari 1772 met Isabella-Theresia Depoortere. Hun drie kinderen:
 1. Maria Theresia, geboren op 16 januari 1773.
 2. Isabella Anthonia, geboren op 17 januari 1774.
 3. Pieter Jan Albert, geboren op 10 februari 1775.
 De ooievaar leverde ook hier elk jaar een Meirhaeghske af. De reeks werd echter plots afgebroken door de dood van vader Jan-Baptiste die op 33-jarige leeftijd te Zingem overleed op 9 oktober 1774, vier maand vóór de geboorte van zijn derde kind...

Zelfs in reeds kroostrijke gezinnen blijkt Magere Hein als *Grote Gezinsbeperker* op te treden. Nemen we het gezin van Catharina Van Meirhaeghe, het weeskind uit ons voorbeeld van daarnet, wiens ouders allebei overleden toen hun eerste en enige kind 2,5 jaar oud was. Catharina huwde in 1685 op 19-jarige leeftijd met Pieter Jan Van Cauwenberghe, burgemeester van Nokere. In dit gezin werden tussen 1686 en 1696 zeven kinderen geboren. Hun zevende kind, Ferdinandina Van Cauwenberghe, werd te Nokere geboren op 13 januari 1696. Moeder Catharina Van Meirhaeghe stierf zeven maand later op 26 augustus 1696. Zij was op dat ogenblik pas 30 jaar oud en nog volop in haar vruchtbare periode. Het is duidelijk dat er in dit gezin nog zeker 4 à 5 kinderen konden geboren worden, mocht de moeder niet zo jong gestorven zijn. Uiteraard zijn er, naast de dood van één der ouders, nog andere factoren die de gezinsgrootte bepalen. De belangrijkste is zeker de huwelijksleeftijd van de bruid of echtgenote. Hoe later men trouwt, hoe korter de vruchtbaarheidperiode. Op de weerslag van deze factor komen we verder in nog terug.

Hoe kinderrijk moet een gezin zijn om het bij de zogenaamde kroostrijke gezinnen te rekenen? Het antwoord op deze vraag is zeker tijdgebonden. In ons land waar de vruchtbaarheid per vrouw anno vandaag slechts 1,6 kind en de gezinsgrootte 2,3 kinderen bedraagt, wordt een gezin van vier kinderen zeker als kroostrijk beschouwd. Vanaf welk kindertal werd een gezin tijdens de 17de en 18de eeuw als kroostrijk aangezien? Als we gezinnen van zes kinderen en meer – dus die gezinnen waarvan het aantal kinderen boven ons gemiddelde van 6,1 ligt - kroostrijk noemen, dan is ongeveer 59 % van de Van Meirhaeghe-gezinnen onder het etiket kroostrijk te vatten. Wanneer we vervolgens de realiteit achter dit cijfer bekijken, dan blijkt dat we het begrip *kroostrijk* sterk moeten relativeren. Wegens de enorme kindersterfte die toen heerste, ontstaat er een brede kloof tussen *vruchtbaarheid* (het aantal kinderen dat geboren wordt) enerzijds en *kinderrijkdom*

(aantal kinderen dat de volwassen leeftijd bereikt) anderzijds. Onderstaand voorbeeld zal dit pijnlijk duidelijk maken:

- Pieter Jacob Van Meirhaeghe (XIII.5.4.d.9.d) (° Huise 30.10.1728 en + Huise 30.3.1818) huwde te Zingem op 3 september 1757 met Carola Van Meirhaeghe (° Huise 30.3.1733 en + Huise 13.5.1801). Van hen werden te Huise 13 kinderen geboren : 10 meisjes, 2 jongens en 1 doodgeboren kindje:

kinderen	datum geboorte	datum overlijden	leeftijd
1. Maria Isabella	06.06.1758	25.12.1846	88 j, 6 mnd
2. Maria Jacoba	02.09.1759	16.12.1759	3,5 maand
3. Maria Regina	14.10.1760	19.10.1760	5 dagen
4. Maria Catharina	17.10.1761	26.03.1768	6 j, 5 mnd
5. Jan Frans	13.08.1763	12.10.1763	2 maand
6. Maria Theresia	26.11.1764	10.03.1765	3,5 maand
7. Maria Judoca	11.01.1766	17.04.1796	30 j, 3 mnd
8. Maria Theresia	16.08.1767	27.04.1823	55 j, 8 mnd
9. Maria Catharina	18.10.1769	27.04.1770	6 maand
10. Naamloos	30.01.1771	30.01.1771	0
11. Jan-Baptiste	24.03.1772	05.04.1772	12 dagen
12. Maria Coleta	19.06.1773	26.01.1854	80 j, 7 mnd
13. Maria Catharina	16.03.1775	17.06.1778	3 j, 3 mnd

Van de twaalf levend geboren kinderen overleden er acht als kind... Zes van hen stierven binnen het half jaar na de geboorte. Als we het doodgeboren kind meerekenen, dan komen we binnen dit gezin tot een kindersterfte van 70 % ! Bij de geboorte van het 13de en laatste kind, waren er slechts vier kinderen in leven. Aangezien kinderen die slechts een paar dagen of maanden leefden, eigenlijk nooit echt deel uitmaakten van het gezin, kunnen we dit gezin, ondanks de dertien kinderen, dan ook moeilijk *kroostrijk* noemen. Dit is geen uitzonderlijk voorbeeld. Studies wezen immers uit dat 50 % van de kinderen nooit de leeftijd van tien jaar bereikte. Dit constateren we bv. in het gezin van Frans Van Meirhaeghe en Judoca Trowaen. Frans en Judoca kregen vijftien kinderen waarvan er acht beneden de leeftijd van tien jaar overleden. Het is dus duidelijk dat een hoge huwelijksvruchtbaarheid in die dagen wegens de hoge kindersterfte zeker geen groot gezin garandeerde.

Waren er tijdens de 17de en de 18de eeuw echtparen die op de een of andere manier aan gezinsplanning of geboortebeperving deden? Van het echtpaar Pieter Jacob Van Meirhaeghe en Carola Van Meirhaeghe – zie voorbeeld hiervoor - kan dit zeker niet gezegd worden. Hun eerste kind wordt, op drie dagen na, precies negen maand na de huwelijksdag geboren. Hun volgende twaalf kinderen komen met een gemiddelde tussentijd van vijftien maand ter wereld. Men heeft berekend dat voor een Vlaams gezin tijdens het Ancien Régime, het gemiddelde interval tussen twee opeenvolgende geboorten achttien tot dertig maanden bedraagt. In een doorsnee gezin werd dus ongeveer om de twee jaar een kindje geboren. Wanneer we nu een gezin aantreffen waarvan de kinderen steevast met drie en meer jaar tussentijd ter wereld komen, rijst het vermoeden dat de ouders bewust aan geboortepanning deden. Van de 226 gezinnen die we in ons onderzoek betrokken hebben, zijn er slechts drie waar de kinderen met meer dan drie jaar interval ter wereld komen. Dit betekent dat slechts 1,3 % van die echtparen vermoedelijk aan geboortepanning deed. Van die drie is er dan nog slechts één waarvan dat vermoeden in bijna-zekerheid kan omgezet worden.

- Jan Van Hulle huwde te Wortegem in 1705 met Anna Van Meirhaeghe. Hun kinderen te Wortegem geboren:

1. Jan	11.12.1706.
2. Joos	08.07.1708 : 1 jaar en 7 maand nà nr 1.
3. Elisabeth	15.10.1712 : meer dan 4 jaar nà nr 2.
4. Carolina	16.02.1716 : meer dan 3 jaar nà nr 3.

- Pieter Van Meirhaeghe (XIII.2.2.b.4.f) huwde te Kaster op 30 april 1728 met Joanna Isebaert. Hun kinderen te Anzegem geboren:

1. Pieter Jan	26.12.1729.
2. Ferdinand	19.03.1733 : meer dan 3 jaar nà nr 1.
3. Maria Josepha	25.04.1737 : meer dan 4 jaar nà nr 2.
4. Willem	02.09.1742 : meer dan 5 jaar nà nr 3.

Zijn deze beide gezinnen nog relatief klein om besluiten te trekken, dan is in het hierna volgende voorbeeld de waarschijnlijkheid groot dat de ouders *bewuste geboortepanners* waren. We richten ons zoeklicht op het echtpaar Frans Van Meirhaeghe en Petronilla Van Meirhaeghe, een koppel dat zijn tijd misschien wel ver vooruit was inzake gezinsplanning:

- Frans Van Meirhaeghe (XIII.2.2.b.1.d) huwde te Bevere op 28 april 1703 met Petronilla Van Meirhaeghe en het paar vestigde zich te Ooike waar hun zes kinderen geboren werden:

1. Pieter Frans	20.07.1704.
2. Arent	14.09.1709 : meer dan 5 jaar nà nr 1.
3. Maria Anna	13.08.1713 : ongeveer 4 jaar nà nr 2.
4. Joanna Francisca	02.11.1718 : meer dan 5 jaar nà nr 3.
5. Judocus	17.03.1721 : 2 jaar en 4 maand nà nr 4.
6. Isabella Judoca	24.10.1728 : meer dan 7 jaar nà nr 5.

De grote intervallen tussen de geboorten zijn in dit geval niet toe te schrijven aan een met de leeftijd afnemende vruchtbaarheid van de moeder. Ze was namelijk geen 22 jaar oud toen ze haar eerste kind baarde. Het zou ook té toevallig zijn mocht er tijdens de intervallen telkens een miskraam geweest zijn. Er was overigens weinig kans dat Petronilla in die dagen vier of meer miskramen zou overleefd hebben. Petronilla *kocht* haar laatste kind op 46-jarige leeftijd en ze was 81 jaar toen ze in 1763 overleed. Opvallend is verder dat vijf van de zes kinderen volwassen werden en huwden. Zou deze minimale kindersterfte iets te maken kunnen hebben met die grote geboortespreiding, waardoor ieder kind tijdens zijn eerste drie à vier levensjaren optimaal kon verzorgd worden?

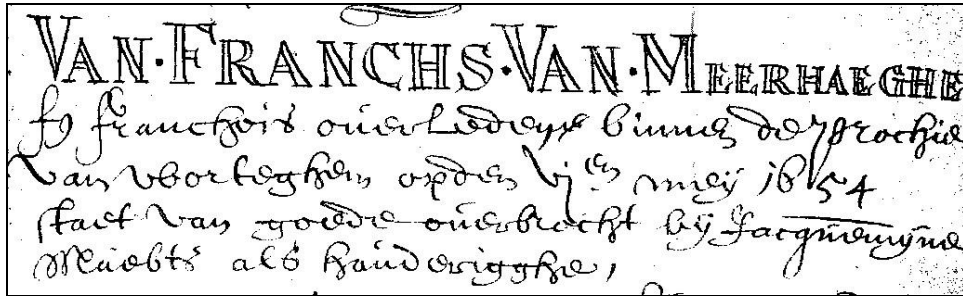
Uit wat voorafgaat, kunnen de volgende besluiten getrokken worden:

- In het doorsnee Van Meirhaeghe-gezin uit de 17de en 18de eeuw worden gemiddeld zes kinderen geboren.
- Gezinnen met meer dan tien kinderen zijn een zeldzaamheid.
- Vroegtijdige dood van vader of moeder bepaalt in hoge mate de gezinsgrootte.
- Een hoge vruchtbaarheid garandeert wegens de grote kindersterfte geen kroostrijk gezin.
- Bewust ouderschap en geboortepanning zijn quasi onbestaand.

Met deze bedenkingen in het achterhoofd, gaan we verder met het in kaart brengen van de Genealogie Van Meirhaeghe zoals die zich tijdens de 17de en de 18de eeuw in de dorpen van de kasselrij Oudenaarde verder ontwikkelde.

XIII.3. FRANS VAN MEIRHAEGHE

Frans (Franciscus) Van Meirhaeghe werd omstreeks 1574 te Wortegem geboren als zoon van Franchoy's Van Meirhaeghe en Willemijne Vande Woestijne (XII.2). Hij huwde omstreeks 1608 met **JACQUEMIJNE MAEBE** (Jacoba Maebe, Maebs), dochter van Gillis Maebe en Margriete Veys (Zie ook XIII.7 Pieter Van Meirhaeghe). Het echtpaar vestigde zich te Wortegem waar hun kinderen geboren werden :

Staat van goed Frans Van Meirhaeghe 1654

1. MARIA VAN MEIRHAEGHE

Maria Van Meirhaeghe werd geboren te Wortegem op 1 februari 1609 als dochter van Frans en Jacquemijne Maebe. Zij huwde te Wortegem op 21 november 1634 met **PIETER VANDE WIELE**. Hij was de zoon van Pieter Vande Wiele en Judoca Vennins en kleinzoon van Philips Vande Wiele en Agnes Van Meirhaeghe (XI.2.2). De huwelijksakte vermeldt dat bruid en bruidegom bloedverwanten in de 3de graad zijn. Dat was inderdaad het geval: de grootmoeder van de bruidegom, Agnees van Meirhaeghe, was de zuster van Franchoy's Van Meirhaeghe, grootvader van de bruid. (Zie verder : verwantschapstafel Van Meerhaeghe - Vande Woestijne - Maebe). Tussen 1635 en 1653 werden van hen te Wortegem elf kinderen geboren :

a. Frans Vande Wiele ° 24.8.1635	g. Joanna Vande Wiele ° 12.1.1644
b. Gillis Vande Wiele ° 8.11.1636	h. Arijne Vande Wiele ° 5.2.1648
c. Gillis Vande Wiele ° 17.1.1638	i. Pieter Vande Wiele ° 20.12.1648
d. Maria Vande Wiele ° 18.1.1640	j. Philip Vande Wiele ° 17.2.1651
e. Joozijne Vande Wiele ° 11.6.1641	k. Joos Vande Wiele ° 25.6.1653
f. Willemijne Vande Wiele ° 24.10.1642	

Pieter Vande Wiele overleed te Wortegem omstreeks 1663. Zijn staat van goed werd op 4.1.1664 overgebracht door Maijken Van Meirhaeghe³. Marie Van Meirhaeghe overleed bijna twintig jaar later te Wortegem op 29.10.1680. Haar staat van goed werd op 26.9.1681 overgebracht door haar zonen Pieter en Philip Vande Wiele. Op dezelfde dag vond ook de verdeling plaats van het sterfhuis⁴.

2. GILLIS VAN MEIRHAEGHE

Gillis (Egidius) Van Meirhaeghe werd geboren te Wortegem op 1 april 1611 als zoon van Frans en Jacquemijne Maebe. Hij huwde omstreeks 1637 met **MARIA VANDE WIELE**, geboren te Wortegem op 5 augustus 1614 als dochter van Jan Vande Wiele en Margriete Vande Woestijne. Haar peter en meter waren het al vaker genoemde echtpaar Philips Vande Wiele en Agnees Van Meirhaeghe. Hun kinderen te Wortegem geboren :

³ SAO, SvGO, deel 81, f° 215, min. 277.

⁴ SAO, SvGO, deel 92, f° 270 r, min. 351.

- a. **Jan Van Meirhaeghe**, geboren op 22.9.1638. Hij huwde omstreeks 1665 met **Maria Van Steenbrugge**, dochter van *Eerzaeme* Olivier en Catharina Vander Schelden uit Kerkhove. Haar vader was baljuw van Waarmaarde en Kerkhove, waar hij in april 1700 overleed ⁵. Op 9.9.1665 verkocht Jan Van Meirhaeghe fs Gillis bij *openbaer notaris Jooris Taelman taudenaerde residerende* aan naamgenoot Jan Van Meirhaeghe fs Joos een partij zaailand van zeven honderdlands gelegen binnen de heerlijkheid van Walem, voor de som van 15 pond, 10 schellingen groot. Dit stuk grond had Jan fs Gillis Van Meirhaeghe verworven t.o.v. Pierijne Vanden Dorpe fa Pauwels, die haar rente van 2 pond groot jaarlijks tegenover Jan niet langer kon betalen, rente die bezet was op dit bewuste perceel ⁶. Op 3.1.1668 deed Jan fs Gillis *clachte ende saysissement up alle de erfve mette waeyende catheylen daer up staende, zoo muebel als inmuebel, paert ende deel als heeft ghecompeteert Gillis Van Meeraghe fs Fransoys zijn vader was, als hem competerende bij den overlijden van Fransoys Van Meeraghe zijnen vader voorseyt* ⁷. Jan liet dus een beslaglegging uitvoeren op het erfdeel dat zijn vader Gillis was toegefallen vanwege diens vader Frans Van Meirhaeghe. Deze beslaglegging omvatte een rente van 30 pond parisis jaarlijks t.o.v. Joos Vande Woestijne, een rente van twee ponden groot en landpacht ten bedrage van zes ponden groot jaarlijks.

Jan Van Meirhaeghe en zijn echtgenote overleden beiden op dezelfde dag te Wortegem op 28.11.1668 aan een *contagieuse sieckte* of besmettelijke ziekte, ondanks de beste zorgen, zoals blijkt uit de rekening die voogd Olivier Van Steenbrugge, grootvader van het enige weeskind, na het overlijden indiende. Deze vermeldt de levering van bier, corisyf (sterk water) en andere medicamenten ter waarde van 18 pond parisis ⁸. Hun staat van goed werd op 16.9.1672 overgebracht door diezelfde Olivier Van Steenbrugge ⁹. Laatstgenoemde kreeg van de oppervoogden van Oudenaarde op 13.6.1670 ook de autorisatie om, als voogd over het enige weeskind, de verdere afwikkeling van de erfenis te regelen, o.m. omtrent een erfelijke losrente van 4 pond groot jaarlijks t.o.v. Joos Wante. Deze rente was *bezet* op o.m. 12 honderdlands bos genaamd *de maelbeecke*, 6 honderdlands genaamd *den cleenen hontsnest* en 3,5 honderdlands bos genaamd *den gheberrenden boosch* (verbrand bos). Hun enig kind dat deze tragedie overleefde :

1. Catharina Van Meirhaeghe, geboren te Wortegem op 27.4.1666. Zij was op tweejarige leeftijd de enige erfgename van haar gefortuneerde ouders en huwde omstreeks 1685 met *Eerzaeme* Pieter Jan Van Cauwenberghe, die later schepen en burgemeester van Nokere werd. Hij werd op 30.8.1663 geboren als zoon van Pieter Van Cauwenberghe en Joanna Vanden Dijke en kleinzoon van Pieter Van Cauwenberghe en Anna Van Meirhaeghe (XIII.1.4). [Zie infra *Neef en nicht vrijen dicht*] Tussen 1686 en 1696 werden van hen te Nokere 7 kinderen geboren: Maria Anna Van Cauwenberghe (° 27.6.1686; huwde Sr. Philippe De Schietere, schepen van Wortegem en eigenaar van 15 hofsteden en 53 bunder land); Pieter Van Cauwenberghe (° 6.3.1688); Jan Van Cauwenberghe (° 25.9.1689); Joanna Van Cauwenberghe (° 14.1.1691); Anna Van Cauwenberghe (° 21.4.1692; huwde Karel Dhondt); Jan Van Cauwenberghe (° 2.10.1694) en Ferdinandina Van Cauwenberghe (° 13.1.1696).

Catharina Van Meirhaeghe overleed op 30-jarige leeftijd te Nokere op 26.8.1696 en werd er in de kerk begraven. Haar staat van goed werd op 6.12.1697 overgebracht door haar echtgenoot Pieter Jan Van Cauwenberghe ¹⁰. Het echtpaar bezat verschillende hofsteden, huizen en eigendommen te Nokere, Wortegem, Zulte, Velzeke, Kerkhove, Ingooigem, Kwaremont etc. Weduwnaar Pieter Jan Van Cauwenberghe hertrouwde in 1697 met Adriaene Wandele dochter van Adriaen en Livina Heusse. Pieter Jan Van Cauwenberghe overleed te Nokere op 24.5.1724. Zijn staat van goed werd op 15.12.1724 overgebracht door Adriaene Wandele ¹¹. Zij overleed te Nokere op 18.5.1737 ¹².

⁵ SAO, SvGO, deel 97, f° 180 r, min. 423, ook weduwnaar van Marie Taelman en Janneke Schae.

⁶ RAR, OGW, Wettelijke Passeringen, boek 15, f° 61 r, dd 9.9.1665.

⁷ RAR, OGW, Wettelijke Passeringen, boek 18, f° 5 v, dd 3.1.1668.

⁸ R. CASTELAIN, Ouders en kinderen in de goede oude tijd, JB, jrg 7, 1979, 385-407, p. 396, voetnoot 37.

⁹ SAO, SvGO, deel 89, f° 20 v, min. 313.

¹⁰ SAO, SvGO, deel 96, f 278 v, min. 415.

¹¹ SAO, SvGO, deel 105, f 171, min. 490.

b. **Frans Van Meirhaeghe**, geboren op 25.9.1639, wellicht als kind overleden.

Maria Vande Wiele overleed te Wortegem omstreeks 1640. Haar staat van goed werd op 18 maart 1641 overgebracht door weduwnaar Gillis Van Meirhaeghe ¹³. Een paar jaar later verwekte Gillis Van Meirhaeghe bij **Joozijne Happaerts** een buitenechtelijke zoon die de voornaam van zijn verwekker meekreeg:

c. **Gillis Van Meirhaeghe**, geboren op 30.1.1643.

Gillis Van Meirhaeghe was anno 1662 schepen van de heerlijkheid van Walem. Hij overleed te Wortegem op 3 januari 1668 (57 j).

3. FRANS VAN MEIRHAEGHE

Hij werd geboren te Wortegem op 6 januari 1613 als zoon van Frans en Jacquemijne Maebe. In de staat van goed die bij het overlijden van zijn vader werd opgemaakt, lezen we dat Frans 330 pond parisis *huwelijksgift* kreeg. Of en met wie hij huwde en waar hij zich vestigde is ons niet bekend.

4. JAN VAN MEIRHAEGHE

Jan Van Meirhaeghe werd geboren te Wortegem op 8 februari 1615 als zoon van Frans en Jacquemijne Maebe. Hij huwde omstreeks 1643 met **JANNEKE SIERS** (Chiers), geboren te Wortegem op 13 juli 1617 als dochter van Willem Siers en Elisabeth Vanden Heede ¹⁴. De bruid was de weduwe van Pieter Vande Wiele fs Jan die op 7 juli 1642 kinderloos overleden was. Zijn staat van goed werd op 13 maart 1643 overgebracht door Janneke Chiers ¹⁵. De vier kinderen van Jan Van Meirhaeghe werden te Wortegem geboren:

a. **Frans Van Meirhaeghe**, geboren op 21.2.1644 en er als kind overleden vóór 1654.

b. **Jacquemijne Van Meirhaeghe**, geboren op 12.5.1645. Jacquemijne of Jacoba Van Meirhaeghe huwde omstreeks 1665 met **Gillis Vande Wiele** fs Pieter. Van hen werden te Wortegem vier kinderen geboren : Maria Vande Wiele (° 24.7.1666); Pieter Vande Wiele (° 16.9.1668); Judoca Vande Wiele (° 2.4.1670) en Arnolda Vande Wiele (° 20.1.1672). Gillis Vande Wiele overleed te Wortegem kort na de geboorte van zijn laatste kind. Zijn staat van goed werd op 17.3.1673 overgebracht door **Jan Beyaert** fs Joos, met wie weduwe Jacquemijne Van Meirhaeghe binnen het jaar, op 23.10.1672, te Wortegem hertrouwd was. Van hen werden te Wortegem tussen 1673 en 1685 acht kinderen geboren: Joanna Beyaert (° 15.10.1673); Jan Beyaert (° 15.10.1674); Anna Beyaert (° 11.4.1676); Arent Beyaert (° 8.9.1677); Joos Beyaert (° 6.8.1679); Pieter Beyaert (° 9.3.1681); Joozijne Beyaert (° 24.9.1682) en Gillis Beyaert (° 14.7.1685). Jacoba Van Meirhaeghe overleed te Wortegem op 7 maart 1691 (46 j). Jan Beyaert overleed in datzelfde jaar. Hun staat van goed werd op 29.10.1691 overgebracht door de voogden van de kinderen uit beide huwelijken ¹⁶.

c. **Joorijne Van Meirhaeghe**, geboren op 11.10.1649. Joorijne of Georgia Van Meirhaeghe huwde te Wortegem op 28.2.1672 met **Christiaen De Waele** fs Inghel uit Nokere. Te Wortegem werden minstens drie kinderen geboren: Joanna De Waele (° 23.10.1673); Joanna

¹² Met dank aan mevr. Imelda Dhuyvetter (Gent/Kruishoutem) die intens genealogisch onderzoek verrichtte naar o.m. het geslacht Van Cauwenberghe.

¹³ SAO, SvGO, deel 56, f° 129 r, min. 213.

¹⁴ SAO, SvGO, deel 59, f° 24 r, min. 219, Willem Chiers overleed te Wortegem op 23.5.1642.

¹⁵ SAO, SvGO, deel 59, f° 136 r, min. 220.

¹⁶ SAO, SvGO, deel 95, f° 94 v, min. 384.

De Waele (° 23.10.1674) en Jacoba De Waele (° 23.2.1676). Joorijne Van Meirhaeghe overleed te Wortegem op 5 december 1691 (42 j).

- d. **Gillis Van Meirhaeghe**, geboren op 26.1.1651 en er als kind overleden op 17 maart 1665 (14j).

Jan Van Meirhaeghe overleed drie jaar na de geboorte van zijn jongste kind te Wortegem op 2.8.1654 (39 j). Zijn staat van goed werd op 13.4.1655 overgebracht door de weduwe¹⁷. Joanna Siers hertrouwde met **Adriaen Vander Roost**. Janneke Siers overleed te Wortegem op 4.11.1656. Haar staat van goed werd op 8.6.1657 overgebracht door Adriaen Vander Roost¹⁸.

5. WILLEMIJNE VAN MEIRHAEGHE

Geboren te Wortegem op 23 september 1618 als dochter van Frans en Jacquemijne Maebe en er kort daarna overleden.

6. WILLEMIJNE VAN MEIRHAEGHE

Willemijne (Guilielma) Van Meirhaeghe werd geboren te Wortegem op 9 december 1620 als dochter van Frans en Jacquemijne Maebe. Zij huwde omstreeks 1647 met **ADRIAEN VANDER ROOST** (Verroost, Veroost), geboren te Wortegem op 25 maart 1612 als zoon van Augustijn Vander Roost, schepen van de Heerlijkheid van Walem, en Joanna Vande Wiele. Zijn broer Jan Vander Roost was gehuwd met Joozijne Vande Woestijne, dochter van Joos Vande Woestijne en Clara Vande Wiele. Twee andere kinderen van laatstgenoemd echtpaar, m.n. Joos en Anna Vande Woestijne, waren respectievelijk gehuwd met Maria en Jan Dugardijn. Ook hier weer treffen we het kluwen aan van huwelijken en bloedverwantschappen tussen telgen van de bekende Wortegemse clans.

Vóór hun huwelijk was ingezegend, werd er van Adriaen en Willemijne reeds te Wortegem een kind geboren *ex fornicatione* of *uit overspel* : Augustinus. Deze werd genoemd naar zijn grootvader, overgrootvader en oud-vader. Adriaens grootvader Augustijn Vander Roost was gehuwd met Jehanne Vande Woestijne. Deze was de zoon van Meester Jan Vander Roost die de zoon was van Augustijn Vander Roost, wiens andere zoon, Jacob Vander Roost, *apothecaris* was in de Craeye op de Markt van Oudenaarde. Laatstgenoemde Augustijn was de zoon van Gillis Vander Roost en Catheyne Nokermans die respectievelijk overleden in de Nederstraat (1544) en het Sint-Michielshuis (1540). Gillis was de zoon van Jan Vander Roost fs Simoen, en Wouborgh De Meulemeester die op de hoek van de Hoogstraat op de Meinaert overleed in 1505. De Vander Roosts waren een gefortuneerd Oudenaards geslacht.

De kinderen van Adriaen Vander Roost en Willemijne Van Meirhaeghe te Wortegem geboren :

- a. **Augustinus Vander Roost**, geboren op 2.8.1645.
- b. **Joanna Vander Roost**, geboren omstreeks 1648.
- c. **Maria Vander Roost**, geboren op 1.5.1650.
- d. **Arijne Vander Roost**, geboren op 22.1.1652.
- e. **Jan Vander Roost**, geboren op 16.2.1654.

¹⁷ SAO, SvGO, deel 74, f° 104 r, min. 251.

¹⁸ SAO, SvGO, deel 75, f° 262 v, min. 256. Ene Adriaen Vander Roost was weduwnaar van Willemijne Van Meirhaeghe.

Willemijne Van Meirhaeghe overleed te Wortegem in april 1654, een paar maand na de geboorte van haar laatste kind (33 j). Haar staat van goed werd op 16 januari 1655 overgebracht door de weduwnaar ¹⁹. Deze hertrouwde te Wortegem op 8 juni 1658 met **Tanneke De Waele**. Adriaen Vander Roost overleed te Wortegem in november 1659. Zijn staat van goed werd op 23 april 1660 overgebracht door weduwe Tanneke Swaelen ²⁰. Zij hertrouwde wellicht met Jan Provoost.

7. JOOS VAN MEIRHAEGHE

Geboren te Wortegem op 8 februari 1623 als zoon van Frans en Jacquemijne Maebe en er als kind overleden.

8. JANNEKE VAN MEIRHAEGHE

Janneke (Joanna) Van Meirhaeghe werd geboren te Wortegem op 4 oktober 1626 als dochter van Frans en Jacquemijne Maebe. Zij huwde te Wortegem op 20 maart 1649 met **JOOS VANDER BAUWHEEDE** fs Joos, een telg uit een gefortuneerde clan waar we het al eerder over hadden (zie XII.2). De bruidegom was toen reeds weduwnaar van Anthonette Tsiolle fa Gillis. Hij overleed te Waregem op de Heerlijkheid van Potegem op 2 maart 1685. Zijn staat van goed werd op 15 juni 1685 overgebracht door Janneke Van Meirhaeghe ²¹. Op 3 augustus volgden nog twee verdelingen van het sterfhuis ²².

9. ARIJNE VAN MEIRHAEGHE

Arijne (Arnolda) Van Meirhaeghe werd geboren te Wortegem op 10 januari 1630 als dochter van Frans en Jacquemijne Maebe. Zij huwde een eerste keer te Wortegem op 13 april 1652 met **JOORIS DE SMET**. Hun enig kind te Wortegem geboren :

a. **Pieter De Smet**, geboren op 18.8.1653.

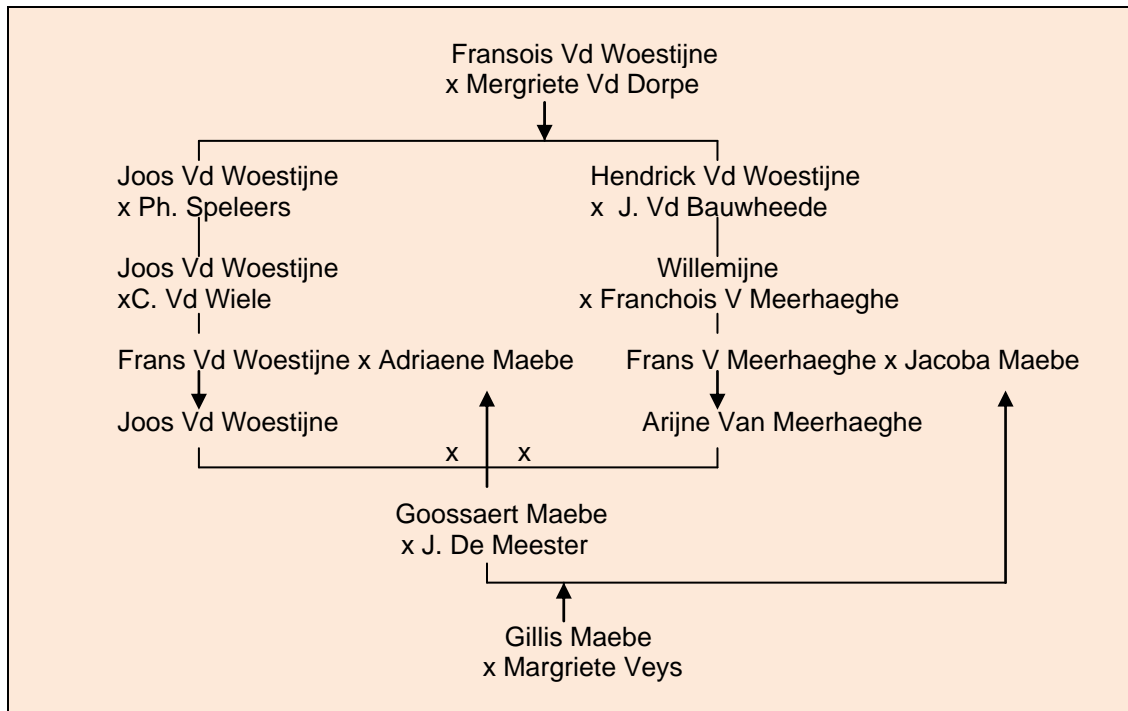
Jooris De Smet overleed te Wortegem kort na de geboorte van zijn eerste kind omstreeks 1654. Zijn weduwe Arijne Van Meirhaeghe hertrouwde te Oudenaarde op 23 mei 1656 met de zeventien jaar oudere en erg gefortuneerde *Heer of Eerzaeme* **JOOS VANDE WOESTIJNE**. Geeraert Struyvinck, pastoor van Wortegem, was huwelijksgetuige. Volgens de huwelijksakte waren bruid en bruidegom bloedverwanten in de 4de graad : hun gemeenschappelijke betovergrootouders waren immers Franssois Vande Woestijne en Margriete Vanden Dorpe. Ook aan de moederlijke zijde waren bruidegom en bruid verwant : de moeder van de bruidegom, Adriaene Maebe, was de kleindochter van Gillis Maebe en Margriete Veys. De moeder van de bruid, Jacoba Maebe, was een dochter van diezelfde Gillis Maebe en Margriete Veys. Zie verwantschapstafel.

¹⁹ SAO, SvGO, deel 74, f° 49 v, min. 251.

²⁰ SAO, SvGO, deel 78, f° 158 r, min. 265.

²¹ SAO, SvGO, deel 93, f° 226 v, min. 361.

²² SAO, SvGO, deel 93, f° 240 v, min. 362; deel 93, f° 243, min. 362.

verwantschapstafel Vande Woestijne – Van Meerhaeghe - Maebe

Arijnes tweede echtgenoot, Joos Vande Woestijne, werd te Wortegem geboren op 23 oktober 1613 als zoon van baljuw Franchois Vande Woestijne en Adriana Maebe. Ook Joos oefende de functie van baljuw uit. Joos Vande Woestijne was ook al eens eerder gehuwd - te Wortegem op 25 mei 1636 - met **Marie Dugardyn**, dochter van *eerzaeme* Franchois Dugardyn (fs Frederick) en Janneke Vande Wiele fa Pieter. Ook hier duikt de naam Vande Wiele weer op, dit keer bij de moeder van de bruid. Deze overleed te Wortegem op 14 september 1636 en haar staat van goed werd op 13 december van dat jaar overgebracht door haar echtgenoot Franchois Dugardyn ²³. Haar vader *Eerzaeme* Franchois Dugardyn, schepen van Wortegem, overleed aldaar op 16 mei 1644 ²⁴.

De kinderen van Joos Vande Woestijne en Marie Dugardyn werden te Wortegem geboren: 1. Frans Vande Woestijne (° 4.12.1636); 2. Janneke Vande Woestijne (° 27.10.1639; zij huwde te Wortegem op 18.2.1662 met Pieter Frans Van Meirhaeghe, zoon van Leon Van Meerhaeghe en Magdaleene Vanden Dijcke en achterkleinzoon van Franchoys Van Meerhaeghe en Willemijne Vande Woestijne (zie hiervoor: VIII.2.3); 3. Judocus Vande Woestijne (° 19.4.1642, huwde met Marie De Schietere); 4. Jan Vande Woestijne (° 27.9.1644). Marie Dugardyn overleed te Wortegem in juni 1650. Haar staat van goed werd op 3 januari 1651 overgebracht door weduwnaar Joos Vande Woestijne ²⁵.

Van Heer Joos Vande Woestijne en Jonkvrouw Arijne Van Meirhaeghe werden te Wortegem nog zeven kinderen geboren ²⁶ :

a. Judoca Vande Woestijne ° 16.2.1655	e. Anna Vande Woestijne ° 13.4.1665
b. Gillis Vande Woestijne ° 17.2.1657	f. Arijne Vande Woestijne ° 7.5.1667
c. Jan Vande Woestijne ° 2.6.1660	g. Maria Vande Woestijne ° 9.5.1670
d. Maria Vande Woestijne ° 10.6.1662	

²³ SAO, SvGO, deel 54, f° 59 v, min. 208.

²⁴ SAO, SvGO, deel 60, f° 153 v, min. 222.

²⁵ SAO, SvGO, deel 100, f° 259, min. 447.

²⁶ H. MEIRHAEGHE, Vande Woestijns in de Kasselrij Oudenaarde, 13de-18de eeuw, deel III, HGOKO, deel 48, 2012.

Eersaemen Joos Vande Woestijne, heere van Bouveloo en Ten Bulcke te Wortegem overleed aldaar op 19 oktober 1675. Zijn staat van goed werd op 12 november 1676 overgebracht door *Arijntin Van Meerhaeghe*²⁷. Zij woonde op een behuisde hofstede *wesende een herberghe Den Kyckuyt*²⁸. *Arnolda Van Meirhaeghe* overleed achttien jaar later te Wortegem op Kerstdag 25.12.1694. Haar overlijdensakte vermeldt dat ze *morte violenta* overleed, d.w.z. dat ze een gewelddadige dood stierf. Wellicht werd ze het slachtoffer van de toenmalige oorlogsomstandigheden. Haar staat van goed werd op 22 maart 1695 overgebracht door *Antoon Cottignie* die door de kinderen werd aangesteld²⁹.

Frans Van Meirhaeghe (XIII.3) was in 1608 schepen van de heerlijkheid van Ingelmunster en Clevensche te Wortegem. Hij overleed te Wortegem op 6 mei 1654. Uit de staat van goed van het sterfhuis, die op 3 februari 1655 door *Jacquemijne Maebe* werd overgebracht, blijkt dat Frans Van Meirhaeghe een bemiddeld landbouwer was³⁰. Hij bezat te Wortegem een *behuysde hofstede* met woonhuis, schuur, wagenhuis en ovenbuur en vijftien hectaren grond, o.m. één bunder genaamd *den hondtsnest*, een partij land genaamd *cabooters stedeken* gelegen op de *Steenakker*. Deze hoeve werd naderhand *in pachte ghebruyckt* door schoonzoon *Adriaen Vander Roost*. Frans Van Meirhaeghe had zijn kinderen Marie, Willemijne, Gillis, Jan, Franchois en Janneke Van Meirhaeghe, ter gelegenheid van hun huwelijk, voor een totaal bedrag van 3500 pond parisis aan *bruidschat* geschonken. Als we zien dat de eigenlijke hoeve met de drie bunder *omligghende lande* geschat wordt op 3300 pond parisis, dan kunnen we ons een idee vormen wat deze som aan *huwelijks giften* voorstelt. Frans had bij leven een vijftal leningen aangegaan voor een totale som van 2256 pond parisis, o.m. bij Meester Joos Vande Woestijne en bij neef Lioen Van Meirhaeghe. Tussen de inboedel noteren we ook *seven wevers ghetauwen met hun toebehoorten* die Frans verhuurde aan en aantal thuiswevers. De kosten van zijn begrafenis bedroegen 19 pond parisis. Voor zover we konden nagaan had Frans Van Meirhaeghe geen blijvend nageslacht dat de naam Van Meirhaeghe bestendigde. *Jacquemijne Maebe* overleed te Wortegem in september 1668. Haar staat van goed werd op 22 december 1670 overgebracht door schoonzoon *Joos Vander Bauwheede*³¹. Op 22 mei 1671 werden nog twee finale verdelingen van het sterfhuis opgemaakt³².

²⁷ SAO, SvGO, deel 90, f° 62 v, min. 330.

²⁸ SAO, Acten&Contracten, deel 93, f° 217 v.

²⁹ SAO, SvGO, deel 96, f° 91v, min. 405.

³⁰ SAO, SvGO, deel 74, f° 56 r, min. 251.

³¹ SAO, SVGO, deel 87, f° 291 v, min. 305.

³² SAO, SVGO, deel 88, f° 80 v en 83 r, min. 308.

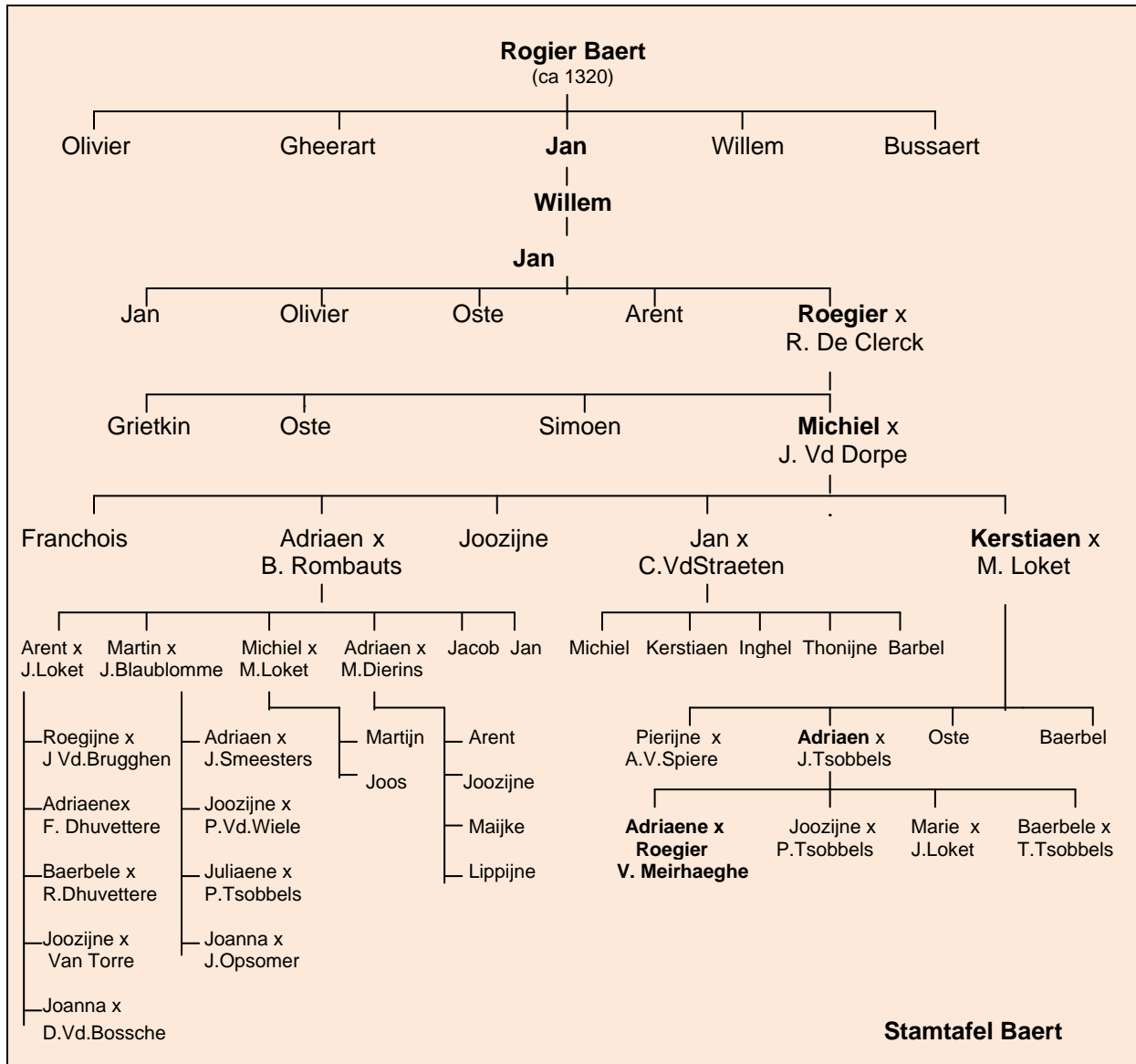
XIII.4. ROEGIER VAN MEIRHAEGHE

Zoals meteen duidelijk zal worden, was **Nokere** enkel een stapsteen tussen bakermat Wortegem, waar onze voorouders gedurende twaalf generaties geleefd hebben, en Kanegem, bakermat van de West-Vlaamse tak, waar opnieuw twaalf generaties zouden geboren worden. Aangezien ze slechts een à twee generaties te Nokere vertoefden, beperken we ons tot onderstaande korte schets over het dorp. Het landelijke Nokere, met zijn amper 691 hectaren oppervlakte, ligt bijna verloren op de grens van Oost- en West-Vlaanderen en maakt vandaag de dag deel uit van Kruishoutem. Het zit gevat tussen zijn Oost-Vlaamse burens Wannegem-Lede, Ooike, Kruishoutem en Wortegem en het West-Vlaamse stadje Waregem. In het golvend landschap tussen Leie en Schelde, zoekt het dorp beschutting achter de Spitaalbossen en die van Oud Moregem. Een uitloper van de Vlaamse Ardennen zorgt voor een verrassend reliëf, dat van 19 meter aan *Nellekenskeer*, steil opklimt tot 65 meter op de *Lindenknok*. In dit landschap wortelen de oude hoeven die nog de namen dragen van weleer: *Tjoensgoed*, *Hof te Smoor*, *Hof ter Walle*. Nokere is beslist een der weinige dorpen waar de landelijke omlijsting niet teloorgegaan is en waar de historisch gegroeide dorpskom bijna onaangetaast bleef. Voor het 16de- eeuwse Sint-Ursmaruskerk kerkje, naast het Oud Gemeentehuis, staat de vrijheidsboom geplant. Het hele dorpskommetje functioneert in feite slechts als toegangspoort tot de prachtige dreef en het kasteel, dat in het sublieme park, midden ruimspiegelende waterpartijen zichzelf staat te bewonderen. Eigenlijk mag men niet zeggen dat het kasteel van de baron bij Nokere hoort; het is eerder omgekeerd: Nokere hoort bij het kasteel. En hoeveel meer zal dat vroeger het geval geweest zijn! Johan Struye schrijft in zijn boek *Ik weet nog hoe het was*: “Men moet in ons laatste kwart van de twintigste eeuw helemaal naar Nokere om al die orde van vroeger in de dingen van het landschap te zien”. Begin 21ste eeuw geldt dat nog steeds. Voor meer informatie verwijzen we graag naar het prachtige boek *Acht eeuwen Nokere* van Lieven Kinds e.a.³³. De Kanegemse stamvader Jan Van Meerhaeghe fs Roegier heeft bij zijn vertrek van Nokere naar Kanegem, het ene fraaie dorpje voor een al even mooie parel ingeruild. Landschappelijke schoonheid zal daarbij echter geen rol gespeeld hebben. Dat is meer iets voor de hedendaagse mens die de boerenbuitenlucht weer opzoekt om enige rust te vinden.

Voor periode die ons aanbelangt – eerste helft 17de eeuw – behoorde de Baronie van Nokere ter Borch toe aan de familie de Gras. Onze voorouders kenden ridder Roland de Gras, en na 1645, ridder Jean Corneille de Gras als dorpsheren. Het toenmalige “gemeentebestuur” was in handen van enkele familieclans, die vaak van vader op zoon en generatie na generatie, de baljuw, de burgemeester en de schepenen leverden. Meteen zullen we zien hoe Roegier Van Meirhaeghe in 1605 schepen was van Nokere ter Borch en dat hij gehuwd was met de dochter van baljuw Adriaen Baert. Zijn schoonbroer Pieter Tsiobbels was er eveneens baljuw (tot 1633). Roegiers zoon, Joos Van Meirhaeghe was schepen in 1667. Joos Van Meirhaeghe fs Loys was schepen in 1642 en Frans Van Meirhaeghe was in 1712 ontvanger van Nokere. Wat de clan Van Cauwenberghe betreft: Jan Van Cauwenberghe was schepen in 1615; Pieter Van Cauwenberghe, gehuwd met Anna Van Meirhaeghe, was schepen in 1635; Pieter Van Cauwenberghe fs Pieter was schepen in 1662 en Pieter-Jan Van Cauwenberghe, gehuwd met Catharina Van Meirhaeghe, was burgemeester in 1717. De Taverniers leverden: Jan Tavernier schepen in 1605; Pieter Tavernier schepen in 1642; Pieter Tavernier, baljuw van Smoors in 1662 en Jooris Tavernier schepen in 1670. De clan Balcaen was het sterkst vertegenwoordigd in het bestuurlijk apparaat: Willem Balcaen was schepen in 1615; Paschier Balcaen was baljuw vanaf 1635 voor een periode van ongeveer dertig jaar; Jooris Balcaen was baljuw in 1667; Roegier Balcaen was schepen in 1670; Gabriel Balcaen was schepen in 1670 en Adriaen Balcaen was baljuw van Zaubeker in 1670. Andere bekende namen uit de plaatselijke schepenbank: Dhuyvettere, Damman, Vanden Hecke, De Waele, DeConinck.

³³ L. KINDS, M. SAVEYN & J.-M. VAN DEN MEERSSCHAUT, *Acht Eeuwen Nokere*, 1996.

Roegier Van Meirhaeghe werd omstreeks 1572 te Wortegem geboren als zoon van Franchoys Van Meirhaeghe en Willemijne Vande Woestijne (XII.2). Hij kreeg zijn doopnaam van zijn grootvader Roegier Van Meirhaeghe. Hij groeide op te Wortegem op de hoeve van zijn vader *bij den Cley* en later op het pachtgoed van Walem dat een tijdlang door zijn vader werd uitgebaat. Roegier Van Meirhaeghe huwde omstreeks 1597 in buurdorp Nokere met **ADRIAENE BAERT**. De bruid werd omstreeks 1575 te Nokere geboren als dochter van Adriaen Baert en Joanna Tsiobbels. Bekijken we de schoonfamilie van Roegier eerst van nabij:

- De Baerts (Baerde, Barts, Bard) vormen een wijvertakt geslacht waarvan de oudste sporen naar **Waarmaarde** leiden. In het Groot Poortersboek van Oudenaarde staan de allereerste Baerts immers onder de rubriek Waarmaarde vermeld : in 1368 verzoeken de kinderen van stamvader **Roegier Baert – Jan**, Olivier, Gheeraert, Willem en Bussaert Baert én zijn bastaardzonen (H)Annekin (Jan) en Coppin (Jacop) Baert - er hun poorterschap³⁴.
- Te Waarmaarde woonde ook **Jan Baert**, zoon van **Willem Baert**. Laatstgenoemde Willem Baert was de zoon van Jan Baert die wellicht de zoon was van bovengenoemde stamvader Roegier Baert uit Waarmaarde. Jan Baert fs Willem overleed te Waarmaarde

³⁴ P. VAN BUTSELE, GPO, f° 188, f° 227 v, f° 235, f° 236 v, f° 255, f° 276 v.

in 1423³⁵. Hij had de volgende kinderen : Jan, Olivier, Oste, Arent en Roegier Baert die hierna volgt:

- **Roegier Baert**, zoon van Jan, vestigde zich achtereenvolgens te **Tiegem** waar zijn echtgenote Roegine De Clerck overleed in 1476, en te **Anzegem** waar Roegier overleed in 1481³⁶. Samen hadden ze minstens vier kinderen : Simoen, Oste, Grietkin en Michiel Baert die hierna volgt:
- **Michiel Baert**, zoon van Roegier, huwde met **Janneken Vanden Dorpe** en settelde zich te **Nokere** waar Janneke overleed in 1526. In de boedelbeschrijving is sprake van gronden te Tiegem, Anzegem en Nokere en van twee hofsteden die respectievelijk te Anzegem en te Nokere gelegen waren³⁷. Michiel Baert en Janneke Vanden Dorpe hadden minstens vijf kinderen : Franchoys Baert, Adriaen Baert (huwde Baerbele Rombauts), Joozijne Baert, Jan Baert (huwde Clara Vander Straeten) en Kerstiaen Baert die hierna volgt.

Gezien het huwelijk van Roegier Van Meirhaeghe met een dochter Baert uit Nokere, hebben we ons onderzoek vooral toegespitst op deze Nokerse tak. Michiel Baert, zijn zonen en kleinzonen veroverden er zich snel een plaats tussen de dorpsnotabelen. Inzake huwelijkspolitiek bleken ze vooral geïnteresseerd te zijn in de families Locket en Tsiobbels die er eveneens openbare functies van schepen en baljuw vervulden. In twee generaties noteren we niet minder dan vier huwelijken Baert-Loket en drie huwelijken Baert-Tsiobbels. Zie verder Stamtafel Baert. Daarnaast ontmoeten we de klassieke namen Vande Wiele, Vanden Dorpe, Blaublomme, Dhuyvettere, Dierins, De Bosschere.

- **Kerstiaen Baert**, zoon van Michiel huwde met **Willemijne** (Mijnke, Remijne) **Loket**, met wie hij vier kinderen had: Pierijne Baert (huwde Adriaen Van Spiere); Oste Baert; Baerbele Baert en Adriaen Baert die hierna volgt. Ook dit echtpaar woonde te Nokere waar ze een *behuisde hofstede* betrokken en aanzienlijk wat gronden bezaten, o.m. onder *Molenstede*. Willemijne Loket overleed er omstreeks 1553³⁸.

In Deel II van de Genealogie Van Meirhaeghe, zoals die in de Handelingen van Oudenaarde verscheen, hadden we het reeds over de familie **Locket**³⁹. We behandelden aldaar de Wortegemse tak, maar er was eveneens een – heel zeker verwante - struik Loket te **Nokere**. In 1479 was ene Jan Loket schepen te Nokere. Op 18 november 1513 kocht **Adriaen Locquet** (Locket) uit Nokere het poorterschap van Oudenaarde⁴⁰. Hij huwde tweemaal: een eerste maal met **Clara Monfrans** (Montfrauts) die te Nokere overleed omstreeks 1521, en een tweede maal met **Dijne** (Adjine, Odijne, Mandijne) **Vande Wiele** fa Dierlays die omstreeks 1549 te Nokere overleed. Uit het eerste bed werden vier kinderen geboren : Jan Loket, Adriaen Loket, Lysbette Loket en Mijnke Loket (huwde Kerstiaen Baert). Uit het tweede huwelijk werden nog twee dochters geboren: Joozijne Loket (huwde Arent Baert) en Margriete Loket (huwde Michiel Baert). Drie van zijn dochters huwden dus met een Baert! (zie stamtafel Baert). Adriaen Loket, die omstreeks 1531 te Nokere overleed, had ook nog een bastaardzoon Kaerle Loket (huwde Joozijne Van Steenhuyze). De staten van goed van dit gezin leren ons dat herenboer Adriaen Loket te Nokere twee hofsteden bezat, o.m. *Slaetsstede* en veel gronden te Nokere, Wortegem, Huise, Ooike, Elsegem en Kruishoutem⁴¹.

³⁵ SAO, SvGO, deel 4, f° 30 v; deel 5, f° 126.

³⁶ SAO, SvGO, deel 9, f° 31.

³⁷ SAO, SvGO, deel 15, f° 72 v; deel 16, f° 76.

³⁸ SAO, SvGO, deel 22, f° 10, f° 191 v.

³⁹ H. MEIRHAEGHE, Genealogie Van Meirhaeghe, Deel II, Bijlage 2, HGOKO, Deel 43, 2006, p. 361 e.v.

⁴⁰ P. VAN BUTSELE, GPO, p. 253, f° 170; p. 260, f° 279.

⁴¹ SAO, SvGO, deel 14, f° 166 r; deel 16, f° 33v – 34 r en f° 37 r; deel 21, f° 97 v – 98 r.

- **Adriaen Baert**, zoon van Kerstiaen, huwde met **Joanna Tsiobbels**. Ze hadden vier dochters, waarvan er twee met een Tsiobbels en één met een Loket huwden:
 - a. **Joozijne Baert**, huwde met **Pieter Tsiobbels**, zoon van Jan.
 - b. **Maria Baert**, huwde met **Jan Locket**, die in 1591 ontvanger was van de kerk van Nokere en later baljuw van Jonkheer Antheunis Van Heurne. Jan was de zoon van Simoen Loket en Lysbette De Schietere, de kleinzoon van Martijn Loket en Margriete Vanden Bruele en de achterkleinzoon van Willem Loket en Ysabeele De Bosschere⁴².
 - c. **Barbara Baert**, huwde **Thomaes Tsiobbels**, zoon van Jan.
 - d. **Adriaene Baert**, huwde **Roegier Van Meirhaeghe**.

Adriaen Baert was in 1571 ontvanger en baljuw van Nokere-ter-Borcht. Hij pachtte in datzelfde jaar *jeghens den Coninck van Spaengien* o.m. zes vierendelen *meersch*, vier bunders *vivers metten dammen ende singhels* en de *wijntmuelen* (windmolen) te Nokere, onroerende goederen die door Filips II, Koning van Spanje ten tijde van de godsdiensttroebelen waren geconfisqueerd⁴³. Op 11 februari 1576 kocht Adriaen Baert voor de som van 86 pond groot van schepen Pieter De Groote een hofstede, gelegen bij de kerk van Nokere, met de oostzijde grenzend aan het kerkhof en met de noordzijde aan de *priesterage* of de pastorie. Adriaen Baert werd als baljuw opgevolgd door Pieter Tsiobbels, die gedurende meer dan veertig jaar baljuw van de heerlijkheid van Nokere-ter-Borcht was. Het was overigens deze Pieter Tsiobbels die later het voogdijschap zal waarnemen over de weeskinderen van Roegier Van Meirhaeghe. Twee andere telgen uit de clan Baert waren de grootste pachtboeren van het dorp. Kozijn Arent Baert, gehuwd met Joozijne Loket, schepen van Nokere-ter-Borcht in 1571, bezat zo'n 67 hectaren landbouwgrond en zijn broer Adriaen Baert fs Adriaen, gehuwd met Marie Dierins, had er een pachtgoed van 30 hectaren.

Adriaen Baert overleed te Nokere vóór de eeuwwende en Joanna Tsiobbels ontsliep op hoge leeftijd te Nokere op 8 oktober 1633. Laatstgenoemde was de dochter van Pieter Tsiobbels. De **Tsiobbels** (Tsobbele, Tsiobbel, Tjobbel, Sobbel) zijn, net als de Lokets, relatieve laatkomers in de kasselrij van Oudenaarde. De Lokets verwierven er hun poorterschap pas eind 15de - begin 16de eeuw en de Tsiobbels duiken slechts op het einde van de 16de eeuw te Nokere en dus in de Wezerij van Oudenaarde op. De reden daarvan is dat beide struiken hun roots in het Waregemse hebben en in die tijd ressorteerde een deel van Waregem onder de kasselrij van Oudenaarde en een deel onder de kasselrij Kortrijk. In Kortrijk noteren we bv. reeds in 1367, resp. 1369 : Jhan Tsobbelen en de broers Bernaert en Goesin Tsobbele⁴⁴. Eind 16de eeuw leefden te Nokere Pieter en Jan Tsiobbels. We ontmoeten hen in de poorterie waar geboekstaafd staat dat *Pieter Tsobbele fs Pieters gheborn te Nokere*, het poorterschap van Oudenaarde kocht op 15 juni 1579. Onmiddellijk na hem volgt zijn zoon *Jan Tsobbele fs Pieters, Pieters soene*. Jan Tsiobbels had vier kinderen: Thomaes Tsiobbels (huwde Barbara Baert), Pieter Tsiobbels (huwde Joozijne Baert), Jaenkin Tsiobbels (huwde Cornelis Gheerolfs) en Jacquemijne Tsiobbels die gehuwd was met, jawel, alweer een Loket : Jan Loket. Van bij hun aankomst in Nokere, speelden de Tsiobbels er meteen een hoofdrol in het dorpsleven: zoals gezegd was Joanna's boer Pieter Tsiobbels baljuw van de heerlijkheid van Nokere ter Borcht.

Het mag duidelijk zijn dat Roegier Van Meirhaeghe een dochter trouwde uit een gefortuneerde clan en via zijn schoonfamilie was hij al snel ingeburgerd in het Nokerse dorpsleven. Op 4 februari 1604 noteren we zijn naam bij de leenmannen en schepenen van

⁴² H. MEIRHAEGHE, Genealogie Van Meirhaeghe, Deel II, Bijlage 2, HGOKO, Deel 43, 2006, p. 361 e.v.

⁴³ SAG, Cohier 10° Penning, Nokere, 51/209, A° 1571.

⁴⁴ F. DEBRABANDERE, Kortrijkse persoonsnamen omstreeks 1400, 1958, p. 199, nr 857.

Nokere-ter-Borch. Zoals blijkt uit het volgende citaat, gingen sommige zittingen van het schepencollege zelfs bij hem thuis door: *dese clachte is noch vermaent den 29 april 1605 ter kenesse van Pieter Tsiobbele, baljuw, Rogier Van Merhaghe ende Jan Vanden Heede, actum als vooren ten huysse vande voorseyde Rogier an tafel sitende* ⁴⁵. In 1608 trad Roegier op *inde qualiteyt als kerkmeestere van Nokere*. Hij oefende deze functie nogmaals uit in 1617 ⁴⁶. Op 22 december 1612 verscheen Roegier Van Meirhaeghe, samen met Jan Van Haesebrouck en Pieter De Waele als *ghetuyghen geloofwerdich* voor de Nokerse schepensbank i.v.m. een conflict dat ontstaan was tussen pastoor Jacob Dhaenens (Danijns) enerzijds en baljuw Pieter Tsiobbele en schepenen Jan Vanden Hecke, Andries De Steur, Gillis De Groote, Jan De Tavernier, Joos De Achtergaele en Jan Vanden Heede, anderzijds ⁴⁷. De pastoor had *de heren van de wet* namelijk *met segghende worden gheinguriert ofte ghedefamert met quaden causen*. Jacob Dhaenens, pastoor van Nokere van 1607 tot 1615, had de schepensbank beledigd en belasterd en hieruit was een rechtszaak voortgevloeid, waarin Roegier Van Meirhaeghe als *geloofwaardige getuige* opgeroepen werd. Wat de pastoor hen precies verweten had, wordt niet vermeld. De dorpsheer diende zich uiteindelijk neer te leggen bij de uitspraak van het *Geestelijk Hof* van het bisdom Gent en moest zich voor de Nokerse schepensbank, in het bijzijn van drie getuigen, publiekelijk verontschuldigen. Pastoor Dhaenens (Danijns) liet dit vervelende karwei door zijn vader opknappen die in naam van zijn zoon verklaarde dat hij van hen *niet wiste te segghen dan deucht en eere ende verclaerde dinjurije die hij hemlieden anne ghesyt hadde hem leet te wesen*. Het was voor pastoor Dhaenens uiteraard heel moeilijk om na dit conflict zijn ambt te Nokere verder uit te oefenen. Hij werd dan ook overgeplaatst naar Moregem waar hij pastoor was tot 1636. Hij wisselde van parochie met Willem Vande Kerckhove, die voordien pastoor van Moregem was ⁴⁸. Willem Vande Kerckhove was pastoor van Nokere van 18 maart 1615 tot 1634. Hij leende meteen aan de parochie van Nokere 32 pond groot voor de aankoop van een hofstede. Om in hun levensonderhoud te voorzien, baatten de dorpspriesters meestal een *hofstedeke* uit. Uit de Wettelijke Passeringen van 20 juni 1616 citeren we: *Wel es te wetene dat Jan Loket ende Rogier Van Merhaghe vercocht hebben an heer Willem Vande Kerckhove, pasteur van Nokere, een hofstede gheleghen in Nokere, vormaels toebehoort hebbende Jacques Le Cocq gheseyt Dehane, groot met het veldeke oostwaert met het walleke, groot omtrent een vierendeel onbegrepen maete, alzo tzelve ghestaen ende gheleghen es* ⁴⁹. Jacques Lecocq was een familielid van Roegier Van Meirhaeghe. Pastoor Vande Kerckhove werd opgevolgd door Gillis Cappuyns die pastoor was van 6 juli 1634 tot 20 december 1669. Deze kocht in 1635 de helft van de hoeve die aan de Kanegemse stamvader Jan Van Meirhaeghe had toebehoord.

Go West (-Vlaanderen)

In de loop van de 17^e eeuw troffen we, en passant, migraties naar West-Vlaanderen aan van telgen uit geslachten die sedert eeuwen honkvast in het Wortegemse of Oudenaardse gevestigd waren : bij de De Schieteres, de Taverniers, de Van Cauwenberghes, de Dhuyvettere e.a. Sociaal-economische redenen lagen meestal aan de basis van dit *Go West (-Vlaanderen)*. Meestal ging het om losse individuen die hun geluk elders gingen zoeken. Wat de kinderen en kleinkinderen van Roegier Van Meirhaeghe ondernamen, overtreft echter alles, zowel inzake hoeveelheid migranten uit één gezin of familie, als qua aantal dorpen waar ze worden gesignaleerd. Vijf van de tien (gezonde) volwassen kinderen uit beide huwelijken van Roegier trokken naar West-Vlaanderen, m.b. naar het Tieltse, het Brugse Vrije of de kuststreek. Onder hen vier zonen : Jan, Adriaen, Jooris en Roegier Van

⁴⁵ RAR, Oud Gemeentearchief Nokere (OGN), boek 58, dd. 29.4.1605.

⁴⁶ RAR, OGN, boek 58, dd. 5.5.1608.

⁴⁷ RAR, OGN, boek 59, dd. 29.1.1613.

⁴⁸ H. MEIRHAEGHE, Een messteek en een broeder minder, doodslag op een Minderbroeder te Jaarboek van de Kruishoutemse Heem- en Geschiedkundige Kring Hultheim, Jaarboek 2008, p. 87 -101.

⁴⁹ RAR, OGN, w.p., dd. 20.6.1616.

Meirhaeghe jr. In nauwelijks een halve eeuw of twee generaties treffen we hen aan in niet minder dan een twintigtal dorpen : behalve in het Oost-Vlaamse Kruishoutem, Petegem en Zulzeke, ook in het West-Vlaamse Waregem, Deerlijk, Markegem, Wakken, Kanegem, Ruiselede, Tielt, Pittem, Egem, Sint-Joris ten Distel, Oostkamp, Brugge, Ramskapelle, Westkapelle, Lapscheure, Dudzele, Oostende, Handzame... Dit kunnen we toch wel een kleine diaspora noemen. Alleen de twee jongste zonen van Roegier, Judocus en Jacobus Van Meirhaeghe, bleven in Nokere wonen. Over de mogelijke oorzaken of redenen van deze migratie gaan we dieper in bij de Kanegemse stamvader Jan Van Meirhaeghe (XIV.1). De mogelijkheden waren toen zeker aanwezig om een grote, brede West-Vlaamse tak te laten ontspruiten, maar dat is niet gebeurd. Van de zes gehuwde zonen van Roegier Van Meirhaeghe, had alleen *Kanegemnaar* Jan Van Meirhaeghe blijvend nageslacht en werd op die manier de stamvader van wat wij vandaag de Kanegemse of West-Vlaamse tak van onze stamboom noemen, de tak van de Meirhaeghes-zonder-Van.

Uit het eerste huwelijk van Roegier Van Meirhaeghe met Adriana Baert werden te Nokere zes kinderen geboren :

1. FRANS VAN MEIRHAEGHE

Deze eerstgeborene kreeg de naam van zijn grootvader Franchoys Van Meirhaeghe. Hij overleed te Nokere als ongehuwde jongeman.

2. JAN VAN MEIRHAEGHE

Stamvader van de West-Vlaamse tak : zie verder : Deel II, XIV.1. Kanegem.

Jan Van Meirhaeghe werd te Nokere geboren omstreeks 1600 en huwde omstreeks 1629 met **MARIA DE WULF**. Hun eerste vier kinderen werden te Nokere geboren:

- a. **Jan Van Meirhaeghe**, geboren omstreeks 1629. Hij huwde omstreeks 1668 te Kanegem met **Joanna De Rammelaere**. Blijvend nageslacht te Kanegem.
- b. **Roegier Van Meirhaeghe**, geboren omstreeks 1631 en overleden te Kanegem op 19.6.1653.
- c. **Gillis Van Meirhaeghe**, geboren op 13.2.1633. Is hij het die te Handzame overleed op 4.12.1708?
- d. **Adriaen Van Meirhaeghe**, geboren op 17.1.1635. Hij huwde te Kanegem in 1670 met **Maria Haesaert**. Nageslacht te Kanegem.

Na de geboorte van hun vierde kind Adriaen, vinden we van dit gezin in de Nokerse parochieregisters geen spoor meer terug... De notulen van de plaatselijke schepenbank brachten opheldering over die plotse verdwijning. Daarin lezen we dat: *opden 21ste april 1635 Jan Van Merhaeghe fs. Roegier, heeft laeten instellen up verhoogen (te koop stellen) sijne behuysde hofstede met den lande daermede gaende, met alle de cattheylen ende ediffitien daermede gaende, ertvast, wortelvast ende naghelvast, met al het mersch ende vette daerup ende inne wesende ende noch maeken sal tot synder vertreck met sijne familie*⁵⁰. Jan Van Meirhaeghe staat dus duidelijk op het punt om te verhuizen en stelt zijn Nokerse bezittingen met alles *erop, eraan en erin* te koop. Begin mei 1635 verhuisde hij met zijn jong gezin naar Kanegem, een dorpje bij Tielt in West-Vlaanderen.

⁵⁰ RAR, OGN, w.p. dd. 21.4.1635.

Hun overige kinderen werden te Kanegem geboren:

- e. **Maria Van Meirhaeghe**, geboren omstreeks 1637. Zij huwde te Kanegem achtereenvolgens met **Joos Haeck**, **Jan Van Landuyt** en **Marinus Mestdagh**.
- f. **Carolus Van Meirhaeghe**, geboren op 31.7.1640 en er als kind overleden.
- g. **Pieter Van Meirhaeghe**, geboren omstreeks 1642. Is hij de Pieter *Meerhaeghe* die huwde met **Catharina Dhuquevore** (Dekevere? Dhuvettere?), die te Pittem overleed op 31.7.1668? Hij huwde in elk geval te Tielt op 7.2.1688 met **Catharina Verstraete**.
- h. **Joanna Van Meirhaeghe**, geboren omstreeks 1643.
- i. **Jacobus Van Meirhaeghe**, geboren omstreeks 1654. Hij huwde achtereenvolgens met **Elisabeth De Cock** en **Maria Vanden Broecke**. Nageslacht te Kanegem.

Jan Van Meirhaeghe verliet de Kasselrij van Oudenaarde om zich in de Kasselrij van Kortrijk te vestigen. Op die manier werd **Jan Van Meirhaeghe de stamvader van de West-Vlaamse of Kanegemse tak** waar ook de auteur toe behoort. In Deel II gaan we hier uitgebreid in.

3. CATHARINA VAN MEIRHAEGHE

Zij werd te Nokere geboren omstreeks 1602 en huwde te Nokere omstreeks 1622 met **JAN DE WULF**, geboren te Kruishoutem op 14 oktober 1599 zoon van Lyoen/Absaloen De Wulf en Judoca De Hondt. Hij was de broer van Marie De Wulf die met Catharina's broer Jan Van Meirhaeghe gehuwd was. Hun kinderen te Kruishoutem geboren :

- a. **Jan De Wulf**, geboren op 16 februari 1623; peter & meter : grootouders Lioen (Absaloen) De Wulf en Maria Veys.
- b. **Adriana De Wulf**, geboren op 13 februari 1628; peter & meter : Adrianus Van Meirhaeghe en Joanna Tsobbels. Zij overleed binnen haar eerste levensjaar.
- c. **Adriana De Wulf**, geboren op 22 november 1626; peter & meter : Petrus Van Meirhaeghe en Adriana Van Meirhaeghe.
- d. **Petrus De Wulf**, geboren op 18 september 1632; peter & meter : Lioen De Wulf en Joanna Tsobbels.

Net als haar boers Jan en Adriaen, verliet Catharina Van Meirhaeghe de bakermat en week uit naar West-Vlaanderen. Ze huwde immers in 1642 een tweede maal te Oostkamp bij Brugge met **JAN VAN HAESBROUCK**. We zien haar, bijgestaan door haar zoon Jan Dewulf, te Nokere tweemaal *wettelijk passeren* : in 1662 verkocht zij aan haar halfbroer Jacobus Van Meirhaeghe haar derde deel van zeven vierendelen en twintig roeden land gelegen te Nokere en van zestien roeden land gelegen te Petegem. In datzelfde jaar verkocht ze ook een *bulck* van zes honderdlands aan Joos Van Meirhaeghe fs Loys ⁵¹. Jan Van Haesebrouck overleed vóór 1661. Catharina Van Meirhaeghe overleed wellicht omstreeks 1670-1680.

4. ADRIAEN VAN MEIRHAEGHE

Adriaen Van Meirhaeghe werd omstreeks 1604 te Nokere geboren als zoon van Roegier Van Meirhaeghe en Adriaene Baert (XIII.3). Hij huwde met **MARGRIETE VERLEYE**. Waar en wanneer dit gebeurde, was niet te achterhalen. Pieter Van Meirhaeghe, de zoon van Adriaens halfbroer Jacobus, huwde een generatie later met ene Maria Verleye fa Jan.

⁵¹ RAR, OGN, boek , dd. 21.3.1662.

Net als zijn oudste broer Jan Van Meirhaeghe, liet Adriaen zijn geboortedorp Nokere ver achter zich en net als zijn broer duikt hij op in het Tieltsse. Hij vestigde zich aanvankelijk in het onooglijke dorpje Sint-Joris ten Distel, dat samen met Oedelem nu deel uitmaakt van Beernem. Zeer lang bleef dit een bijna onbewoonde streek, met woeste gronden, een beetje bos, afgewisseld met poelen en uitgestrekte vijvers en vruchtbaar landbouwgebied was het zeker niet. Hun kinderen werden te Sint-Joris ten Distel geboren:

- a. **Maria Van Meirhaeghe**, geboren in 1649. Zij huwde te Egem op 27.11.1672 met **Jan Delameilleure**. Getuigen : Andries Wijts en Margaretha Verleye, moeder van de bruid. Hun eerste kind werd te Egem geboren : Pieter Delameilleure, ° 12.6.1673. Peter : Pieter Naessens, tweede echtgenoot van Margriete Verleye, en meter : Joanna Veldens, echtgenote van Jan Delameilleure, moeder van de bruidegom.
- b. **Catharina Van Meirhaeghe**, geboren in 1651 ; als kind overleden.
- c. **Jan Van Meirhaeghe**, geboren in 1653 ; als kind overleden.
- d. **Joanna Van Meirhaeghe**, geboren omstreeks 1655 en overleden te Egem op 3.11.1676 als *puella* of jonge meisje.
- e. **Jacoba Van Meirhaeghe**, geboren in 1656 ; als kind overleden.
- f. **Ludovicus Van Meirhaeghe**, geboren omstreeks 1657 ; als kind overleden.
- g. **Catharina Van Meirhaeghe**, geboren in 1658 ; als kind overleden.
- h. **Judoca Van Meirhaeghe**, geboren in 1659 en overleden te Egem op 8.10.1668.

Adriaen Van Meirhaeghe overleed te Sint-Joris ten Distel omstreeks 1659. Op 17 juli van dat jaar werd een boedelbeschrijving van het sterfhuis opgemaakt : *Staet van Adriaen van Merhaeghe*⁵². Daarin worden de drie voormelde dochters genoemd: *Marij, Janneken en Joosijneken*. Oom Jan Van Meirhaeghe uit Kanegem en Gillis Verleije werden als voogden aangesteld over de drie weeskinderen.

Het weinige dat we van Adriaen Van Meirhaeghe weten, kwamen we dan alleen nog indirect te weten. In een archiefstuk uit 1661 lezen we dat zijn broer Jan uit Kanegem als voogd optreedt voor de kinderen van Adriaen Van Meirhaeghe, die op dat moment reeds overleden is. Een archiefstuk uit 1668 vertelt ons dat diezelfde Jan Van Meirhaeghe uit Kanegem te Nokere erfgronden bezat *in ghemeensaemhede* met de kinderen van zijn broer Adriaen Van Meirhaeghe. Een document uit 1685 wijst uit dat aan Jacob Van Meirhaeghe uit Nokere, halfbroer van Adriaen, gronden toekomen *ten hoofde van dhoirs ofte achtergelaeten kinderen van Adriaen Van Meirhaeghe*.

Adriaens weduwe, Margriete Verleye, hertrouwde met **PIETER NAESSENS**. Wellicht verhuisde Margriete op dat ogenblik met haar kinderen van Sint-Joris ten Distel naar Egem, een dorpje bij Tielst dat nu een deelgemeente is van Pittem. In 1671 nam zij het meterschap op zich van Maria, het dochttertje van haar schoonbroer Jan Van Meirhaeghe uit Kanegem en in 1683 wordt haar naam vermeld in de staat van goed van Elisabeth Decock, echtgenote van neef Jacob Van Meerhaeghe (XV.3) uit Kanegem. De kinderen van Jacob bleken *een pont groot tot profijte van Margarite Verleye* schuldig te zijn.

Margriete Verleye overleed te Egem op 6 juli 1684 en werd aldaar begraven met een middendienst. Aangezien Adriaen Van Meirhaeghe geen zonen had, werd de naam Van Meirhaeghe niet bestendig.

⁵² VVF Meetjesland, digitale bronnen, Staten van Goed Sint-Joris ten Distel, nr 58 – M – 1659 / 84 HB (nr 8), 17.7.1659.

5. PIETER VAN MEIRHAEGHE

Hij werd te Nokere geboren omstreeks 1606. Deze vierde zoon zal ongehuwd blijven. Pieter beschikte namelijk niet over al zijn geestelijke vermogens en was *debiel van zinnen*. In 1632 handtekenden vader Roegier en schoonbroer Jan Dewulf in zijn plaats een rentebrief *gemerck de debilliteyt van sinnen van Pieter Van Merhaeghe*⁵³. Pieter overleed te Nokere op 17 december 1647. Op 11 februari 1649 werd zijn staat van goed overgebracht door broer Jan Van Meirhaeghe uit Kanegem, broer Adriaen Van Meirhaeghe die in Sint-Joris ten Distel woonde en schoonbroer Jan Van Haesebrouck⁵⁴.

6. ADRIANA VAN MEIRHAEGHE

Zij werd te Nokere geboren omstreeks 1608. Net als haar broer Pieter was Adriaene mentaal gehandicapt. Was dit een gevolg van de talloze consanguïne huwelijken van de voorbije eeuwen? In de registers van de wettelijke passeringen van Nokere lezen we dat grootmoeder Joanna Tsiobbels op 27 juli 1621 een schenking aan haar kleindochter laat registreren: *in consideratie vande inpotentheyte (geestelijk onvermogen) ende den ghetrauwen dienst die haer ghedaen heeft Adriaene Van Merhaghe filia Rogiers, danof de voorseide comprante grootmoedre is, ghegheven heeft ande voorseide Adriaene bij donnatie tusschen levende ende metten warmer hant gedaen, een styck lans liggende inde prochie van Cruyshauten ande wynckelstrate, groot zeven honderdlands. Ten tweede heeft Joanna Tsiobbels ghegheven haer bedde zo linnen ende wullen daarmede gaende, behoorlyck ghestoffert, omme naer het overliden vande comprante bij Adriaene ghebruyckt te worden ende haeren vrien wille daer mede te doene*⁵⁵. Adriaene was, ondanks haar *inpotentheyte* blijkbaar toch in staat om bij haar grootmoeder te *dienen* en daarvoor werd ze dus beloond. Adriaene kreeg een stuk grond in Kruishoutem en bovendien ook nog *een behoorlyck gestoffeerd bed met linnen en wol*. Adriaene Van Meirhaeghe overleed te Nokere omstreeks 1670-1680.

In een rentebrief van 14 maart 1604 lezen we dat *het goed Stels (Pisteels) in Nokere jeghenwordich bewont (is) bij Rogier Van Merhaghe*⁵⁶. Het betreft hier een *behuysde hofstede, groot myts tvitse veldeken en de viverkins ende tsyngelken* (vijvertjes en singeltje) *ende eeckbosch metten dammen, volghende de metinghe danof ghehauden, één bunder en lxi (61) roeden*. Roegier pachtte deze hoeve van Jacques Vander Beken en Jonkvrouw Maria de Ruddere. Van diezelfde eigenaars pachtte hij nog zeven vierendelen land in het *slaetsvelt*, vijf vierendelen in de *hooghenbulck* en vier bunders zaailand in het *meerevelt*. Ook pachtte Roegier nog twee vierendelen weide en *een mersch neffens den borchmersch* van Joos Vanden Hende en Jonkvrouw Joanna Rullins. Later verkocht hij aan dezelfde eigenaars *een buyndere landts liggende boven den hoolenbrouck, ghenaeempt de sutterynghe*.

Op 17 december 1605 kocht Roegier Van Meirhaeghe een hofstede van veertien honderdlands van Gillis Dhuvettere⁵⁷. Deze hoeve, gelegen in de *Pauwelstraete*, was belast met een heerlijke rente van *een vaette havre* – een vat haver - en werd gepacht door Willem Tack voor de jaarlijkse pachtsom van drie pond groot. Bovendien moest Roegier aan Dhuvettere *gheven boven tghene vorschreven, een bleste bruynen merrie en een veullen*. Voor deze eigendom, genaamd *Clercx hofstede*, betaalde Rogier jaarlijks twee schellingen aan de kerk van Nokere. Roegier heeft deze hoeve nooit zelf uitgebaat. Ze werd o.m. gepacht door Niclays Balcaen. Op 14 april 1660 zullen Joos en Jacobus Van Meirhaeghe, zonen van Roegier, *Clercqs hofstede* verkopen voor de som van 96 pond groot aan Gillis

⁵³ RAR, OGN, boek, dd. 3.6.1632.

⁵⁴ SAO, SvGO, deel 68, f° 226 r, min. 239.

⁵⁵ RAR, OGN, boek 59, dd. 27.7.1621.

⁵⁶ RAR, OGN, boek 58, dd. 14.3.1604.

⁵⁷ RAR, OGN, boek 63, f° 4, dd. 17.12.1605.

Vande Popeliere alias Delanghe ⁵⁸. Van diezelfde Gillis Dhuvettere kocht Roegier ook nog een leen van zes vierendelen, gelegen *inde Streepe*. Hij verpachtte ook deze grond aan Willem Tack en later aan Pieter Chiers ⁵⁹. Op 3 april 1640 verzocht Roegier aan Joannes Cornelis de Gras, Heer van Nokere, om van deze leengrond cijnsgrond te maken. Beide partijen kwamen tot een vergelijk, met dien verstande dat twee honderdlands van die zes vierendelen, leengrond bleef. Deze twee honderdlands leengrond zullen later volgens de toenmalige erfgewoonten toekomen aan Roegiers oudste zoon Jan Van Meirhaeghe, de Kanegemse stamvader en aan diens kinderen en kleinkinderen. Deze zullen pas in 1716 – d.i. 81 jaar na de verhuis van stamvader Jan Van Meirhaeghe van Nokere naar Kanegem - de Nokerse erfgronden verkopen en daarmee definitief de navelstreng met de bakermat en de streek van herkomst doorknippen.

In het begin van de 17de eeuw voltrokken zich ook vernieuwingen in de oeroude landbouwroutine van het drieslagstelsel met zijn zomervruchten, wintervruchten en rustend braakland. Sommige boeren kozen voor diversiteit. Kleine percelen worden ingeruimd voor andere gewassen dan de klassieke zomervruchten als rogge, tarwe, haver en vitsen. Roegier Van Meirhaeghe behoorde tot die eerste lichter van vooruitstrevende landbouwers die aan de vernieuwende trend meededen. Uit een document uit 1611 blijkt hij de 5,23 hectaren die hij gereserveerd had voor zomervruchten, verdeeld te hebben in niet minder dan dertien percelen. Vijf percelen waren voorbehouden voor haver (2,01 ha), twee waren bezaaid met lijnzaad (0,33 ha), twee met boekweit (0,80 ha) en nog vier percelen met wikke, bonen, haver en bonen en haver en lijnzaad ⁶⁰.

Terwijl het gezin in volle expansie was, overleed Roegiers echtgenote Adriaene Baert omstreeks 1615 te Nokere. Hij bleef achter met zes minderjarige kinderen. Uit de boedelbeschrijving, die dateert van 26 oktober 1616, blijkt dat Roegier in totaal zo'n vijf à zes hectaren eigendommen bezat ⁶¹. Naast de zes honderdlands die hem toevielen van de zijde van zijn schoonouders Baert, kocht hij in de loop van zijn huwelijk de reeds eerder vermelde hoeve *beneden der kercke* en de zes vierendelen leen *inde Streepe* van Gillis Dhuvettere. Daarbij kocht hij nog een bunder land gelegen *ande cappelle van Cruyshautem* en zes honderdlands *in Loynkes velt* te Nokere. De hele boedel werd geschat op 8515 pond, 12 schellingen en 6 deniers. *Borghe ten sterfhuuse es Franchois van Meerhaghe*, broer van Roegier. *Pieter Tsobbels, audtoom vande moederlycke zijde, metsgaeders Jan ende Franchois Van Meerhaghe, ooms vande vaderlycke zijde*, worden aangesteld als *toesiende vooghden* over de weeskinderen *Franskin, Hanskin, Adriaenkin, Pieterkin, Nanekin ende Cathelynkin van Meerhaghe, alle kindren vande overledene*.

Van Adriane. Baert
fa adriaens sijn overleden ende
vromer van nokere staet valgende
overlijft by sijnen van meerhaghe
f) francois als ginderen

Staat van goed Adriana Baert anno 1616

⁵⁸ RAR, OGN, boek 67, f° 81v, 82v, dd. 25.5.1660.

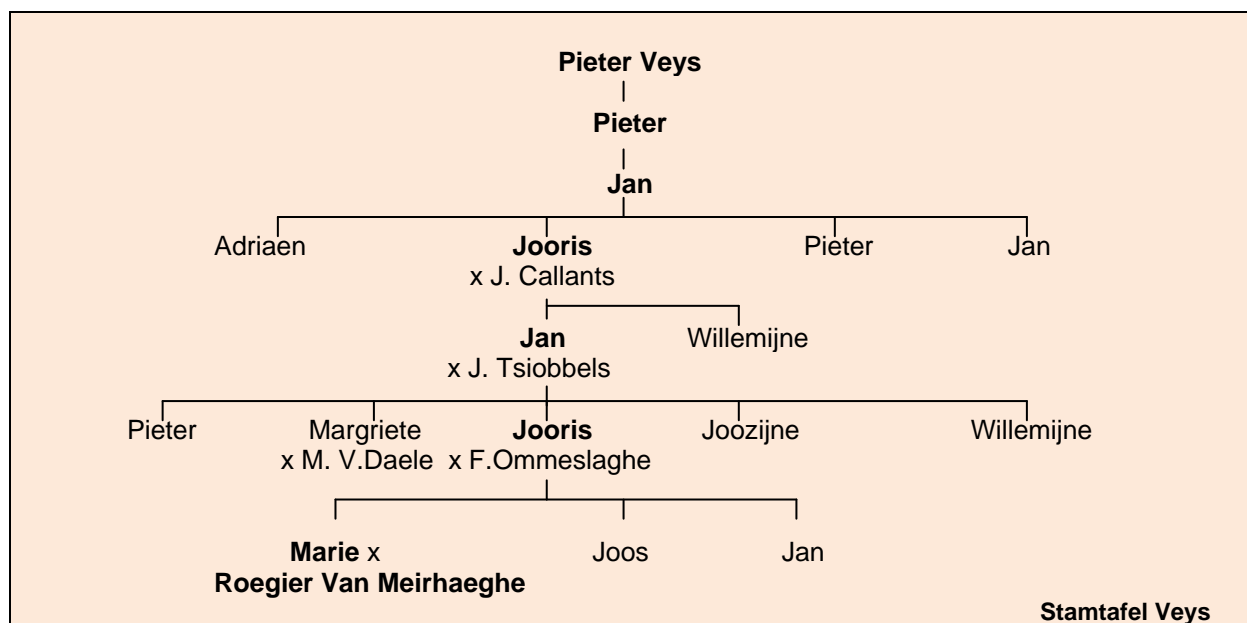
⁵⁹ RAR, OGN, dd. 3.4.1641.

⁶⁰ R. CASTELAIN, Het Leven op het platteland tussen Kortrijk en Oudenaarde (16de – 18de eeuw), 1983, p. 167-168.

⁶¹ SAO, SvGO, deel 38, f° 21 v, min. 146.

Op 13 juni 1615 – wellicht kort na de dood van moeder Adriaene Baert - verschenen de drie schoonbroers, Jan Loket, Thomaes Tsiobbels en Roegier Van Meirhaeghe voor de schepenvanbank van Nokere-ter-Borch ⁶². Ze verkochten er onderling *by vorme van vuytgrootynghe* (uitgroting, onderlinge verkoop tussen familieleden) *een behuysde hofstede met 21 honderdlands aen de priesteraege te Nokere en een vierendeel bosch in caesdal in Cruyshautem*. Het betrof hier een gedeelte van de erfenis van hun schoonvader Adriaen Baert. Roegier kocht de twee parten van zijn schoonbroers. Daarvoor betaalde hij aan Jan Loket 23 pond groot en aan Thomaes Tsiobbels 20 pond groot. Een jaar later – op 25 mei 1616 - kocht Roegier het resterende part van schoonzuster Judoca Baert. Op 6 maart 1618 werd een nieuw contract van *vuytgrootynghe* opgesteld, dit keer tussen Roegier en zijn schoonmoeder Joanna Tsiobbels. We lezen er tot onze verbazing dat Roegier de hofstede met de 21 honderdlands en het vierendeel in het *Caesdal*, die hij amper drie jaar eerder gekocht had, nu verkoopt aan zijn schoonmoeder ⁶³. Wellicht had het tweede huwelijk van Roegier iets met deze handelwijze te maken.

Roegier Van Meirhaeghe hertrouwde immers te Waregem op 17 januari 1618 met **MARIA VEYS**, dochter van Jooris Veys. Bruid en bruidegom kregen dispensatie wegens bloedverwantschap in de derde graad. Roegier was op dat ogenblik ongeveer 46 jaar oud.

- Het geslacht Veys (Veis, Feys) staat van oudsher ingeschreven in de Poortery van Pamele en niet in die van Oudenaarde zelf. Hun bakermat situeert zich in de streek van Otegem, Outrijve, Zwevegem, Deerlijk, Ingoogem, Kaster, Tiegem.
- **Marie Veys** werd te **Waregem** geboren als dochter van **Jooris Veys**.
- Haar vader Jooris Veys was, samen met Pieter, Margriete (huwde Martin Van Daele), Joozijne (huwde Frans Ommeslaghe) en Willemijne, één van de vijf kinderen van **Jan Veys** en **Jacquemijne Tsiobbels**. Jacquemijne was, samen met Pieter en Wouter Tiobbels, een kind van Inghel Tsiobbels. Wanneer Jan Veys omstreeks 1557 te Waregem overlijdt, worden Pieter Tsiobbels en Wouter Tsiobbels als borg aangesteld over de vijf wezen. Jooris' weduwe hertrouwde naderhand met Adriaen Baervoets met wie ze nog twee kinderen had : Joos en Gheert Baervoets ⁶⁴.

⁶² RAR, OGN, w.p., dd. 13.6.1615; 25.5.1616; dd. 27.5.1616.

⁶³ RAR, OGN, boek , dd. 6.3.1618.

⁶⁴ SAO, SvGO, deel 31, f° 230 r/v; SvG Pamele, 12 P100, f° 66 r.

- Voornoemde Jan Veys was, samen met Willemijne Veys (huwde Adriaen Vanden Dorpe), één van de twee kinderen van **Jooris Veys** en **Joerijne Callants**. Dit gezin woonde te Wortegem waar ze twee hoeven bezaten : een hofstede *te Haustraete* en de hofstede *de Ruborghe*. Jooris Veys overleed te Wortegem omstreeks 1536 ⁶⁵.
- Voornoemde Jooris Veys was volgens het Struuckboek van Oudenaarde, samen met Adriaen, Pieter en Jan Veys, één van de vier kinderen van **Jan Veys** ⁶⁶. Deze was op zijn beurt de zoon van **Pieter Veys** en de kleinzoon van **Pieter Veys**. De gecombineerde informatie uit de Poorterij en de Wezerij leveren de hiernavolgende stamtafel op:

Uit dit tweede huwelijk van Roegier Van Meirhaeghe en Marie Veys werden te Nokere nog zeven kinderen geboren. Roegier was ongeveer zestig jaar oud wanneer zijn laatste kind ter wereld kwam :

7. ROEGIER VAN MEIRHAEGHE

Hij werd geboren te Nokere omstreeks 1619 en huwde te Kruishoutem op 15 mei 1643 met **ARNOLDA DHUYVETTER**. Zij werd te Kruishoutem geboren op 21 april 1619 als dochter van Willem en Gheerdijne (Gerarda) Fouckaert. Arnolda wordt in de parochieregisters van Deerlijk ook wel eens *Boonbos* genoemd i.p.v. Dhuyvetter. Wellicht verwijst deze bijnaam naar het *Boonbos* dat inderdaad te Kruishoutem bestond en dat tussen *het Sterreken* te Kruishoutem en de gemeenten Olsene en Zulte gelegen was.

Tot omstreeks 1660 kunnen we het gezin van Roegier Van Meirhaeghe redelijk makkelijk volgen op zijn tocht van Kruishoutem naar Nokere en Deerlijk, maar dan raken we zijn spoor bijster. In de Nokerse schepenregisters lezen we dat Rogier Van Meirhaeghe op 9 september 1660 een stuk grond verkoopt aan zijn broer Jacobus. Deze verkoop kaderde blijkbaar in Roegiers plannen om de geboortegrond te verlaten, want na deze datum vinden we van hem en zijn gezin in het Oudenaardse geen spoor meer terug. Net als zijn halfbroer Jan die naar Kanegem en Adriaen die naar Sint-Joris ten Distel en Egem verhuisde, settelde ook Roegier zich in het Tieltse, meer bepaald te Pittem. Daar treffen we het gezin aan in uiterst dramatische omstandigheden. Hun namen staan uitsluitend en alleen genoteerd in de Pittemse overlijdensregisters... In nauwelijks vijf maand tijd werd het gezin van Roegier Van Meirhaeghe compleet uitgeroeid! Het begon op 31 juli 1668 met het overlijden met moeder Arnolda Dhuyvetter en het eindigde met de dood van vader Roegier op 2 december 1668. Tussen deze beide data in overleden hun zeven kinderen, waarvan zes in de maand oktober en vier in één en dezelfde week! Dit wijst erop dat te Pittem een dodelijke epidemie woedde. En inderdaad, in dit onzalige jaar 1668 heerste te Pittem de *rosario*, een besmettelijke ziekte waaraan meer dan 350 Pittemnaren stierven.

Het gezin van Roegier Van Meirhaeghe en Arnolda Dhuyvetter :

- a. **Martinus Van Meirhaeghe**, geboren te Kruishoutem op 5 maart 1644. Hij huwde omstreeks 1674 met **Anna Vanden Driessche** fa Jan, weduwe van Pieter De Tavernier. Het echtpaar vestigde zich te Petegem waar hun drie dochters geboren werden:
 1. Maria Van Meirhaeghe, geboren op 17.3.1675. Zij huwde met Izaak De Praetere, met wie ze minstens drie kinderen had die te Petegem geboren werden : Willem De Praetere ° 6.6.1712, Jan De Praetere ° 19.5.1714 en Arnold De Praetere ° 23.11.1716. Maria Van Meirhaeghe overleed te Petegem op 22.8.1762 (87 j).

⁶⁵ SAO, SvG Pamele, P 10 nr 73, f° 75 r

⁶⁶ P. VAN BUTSELE, Struuckboek van Oudenaarde, p. 325, f° 269 v, Veys.

2. Joanna Van Meirhaeghe, geboren op 26.1.1677. Zij huwde te Zulzeke met Willem Vanden Daele fs Paul, weduwnaar van Joanna Heijse fa Jan, met wie hij twee kinderen had : Pieter Vanden Daele en Anne Marie Vanden Daele, begijn te Gent. Joanna Van Meirhaeghe overleed te Zulzeke op 8.8.1723 (46 j) en haar echtgenoot volgde haar geen maand later op 3.9.1723. Joanna's beide zusters worden in haar nalatenschap genoemd.
3. Anna Van Meirhaeghe, geboren op 11.5.1678. Zij huwde met Christosonius De Malderie.

Het gezin verhuisde naderhand blijkbaar terug naar Nokere waar Anna Vanden Driessche overleed op 3 maart 1690. Haar staat van goed werd op 13.6.1690 overgebracht door Marten Van Meirhaeghe ⁶⁷. De weduwnaar hertrouwde te Nokere op 22 oktober 1690 met **Anna D'Hoop**. Uit dit tweede bed werden te Nokere nog drie kinderen geboren :

4. Judocus Van Meirhaeghe, geboren op 22.9.1691 en zijn tweelingbroer:
5. Joannes Van Meirhaeghe, geboren op 22.9.1691, als kind overleden.
6. Joannes Van Meirhaeghe, geboren op 22.8.1696 en op 26-jarige leeftijd te Markegem overleden op 16.8.1722.

Martinus Van Meirhaeghe overleed, net als zijn jongste zoon, eveneens in het West-Vlaamse Markegem (nu deelgemeente van Groot-Dentergem) en wel op 22 augustus 1717. Hij werd 73 jaar oud. Zijn weduwe, Anna Dhoop, overleed zeven jaar later in buurgemeente Wakken op 10 mei 1724. Net als het gezin van zijn ouders, kunnen we het gezin van Martinus Van Meirhaeghe, dat we achtereenvolgens te Petegem, Nokere, Markegem en Wakken terugvinden, alles behalve *wortelschieters* noemen.

- b. **Frans Van Meirhaeghe**, geboren te Nokere 13.1.1646 en op 22-jarige leeftijd te Pittem overleden op 6.10.1668.
- c. **Ludovicus Van Meirhaeghe**, geboren te Kruishoutem op 26.3.1648 en op 20-jarige leeftijd te Pittem overleden op 29.10.1668.
- d. **Maria Van Meirhaeghe**, geboren te Nokere op 6.10.1650 en op 18-jarige leeftijd te Pittem overleden op 15.10.1668.
- e. **Anna Van Meirhaeghe**, geboren te Deerlijk op 28.7.1653.
- f. **Joseph Van Meirhaeghe**, geboren te Deerlijk op 12.5.1655 en op 13-jarige leeftijd te Pittem overleden op 30.10.1668.
- g. **Willem Van Meirhaeghe** (Willemijne ?), geboren te Kruishoutem op 26.2.1657 en op 10-jarige leeftijd te Pittem overleden op 23.8.1667.
- h. **Pieter Van Meirhaeghe**, geboren te Kruishoutem op 6.4.1660 en op 8-jarige leeftijd te Pittem overleden op 31.10.1668.
- i. **Joos Van Meirhaeghe**, geboren te Pittem omstreeks 1661 en op 7-jarige leeftijd te Pittem overleden op 30.10.1668.

Arnolda Dhuyvetter overleed te Pittem op 31 juli 1668. Roegier Van Meirhaeghe overleed aldaar op 2 december 1668 (49 j). Beiden werden met zes gelezen missen begraven. Met zijn zes of zeven zonen kon Roegier Van Meirhaeghe de stamvader worden zijn van een stevige tweede West-Vlaamse tak. Na amper acht jaar verblijf te Pittem, werd deze ontluikende struik echter met wortel en tak uitgerukt en vernietigd...

8. WILLEMIJNE VAN MEIRHAEGHE

Zij werd geboren te Nokere omstreeks 1620 en huwde te Nokere op 27 november 1642 met **ADRIAEN DE RUYCK**, zoon van Pieter en Willemijne Van Waelbrouck. Uit dit huwelijk werden tien kinderen geboren waarvan het eerste te Nokere en de andere te Wannegem-Lede het levenslicht zagen:

- a. **Pieter De Ruyck**, geboren op 14.1.1644.
- b. **Paulus De Ruyck**, geboren op 7.1.1647.
- c. **Adriaen De Ruyck**, geboren op 8.11.1650. Zijn dochter Marie-Anne De Ruyck huwde met Arent Van Meirhaeghe.

⁶⁷ SAO, SvGO, deel 94, f° 336 v, min. 379.

- d. **Judocus De Ruyck**, geboren op 13.3.1653.
- e. **Guilielmus De Ruyck**, geboren op 5.3.1655.
- f. **Jacobus De Ruyck**, geboren circa 1657.
- g. **Maria De Ruyck**, geboren circa 1659.
- h. **Anna De Ruyck**, geboren op 10.7.1661, overleden 15.7.1687, ongehuwd ; in haar staat van goed is sprake van grond te Wingene ⁶⁸.
- i. Sieur **Jan De Ruyck**, geboren op 4.2.1664, **baljuw** van Wannegem-Lede.
- j. **Corneel De Ruyck**, geboren op 26.11.1666.

Willemijne Van Meirhaeghe overleed te (Wannegem-) Lede Sint-Denijs in mei 1678 (58 j). Uit de boedelbeschrijving van het sterfhuis blijkt dat zij o.m. te Nokere twee *behuysde hofsteden* bezat, respectievelijk gepacht door Jan Wante en Joos De Clercq ⁶⁹. Weduwnaar Adriaen De Ruyck hertrouwde met **Willemijntje Van Waelbrouck** fa Matthijs. Hij overleed te Wannegem-Lede in november 1694. Zijn staat van goed werd op 10.12.1694 overgebracht door de voogden van het enige nog minderjarige kind ⁷⁰.

9. MARIA VAN MEIRHAEGHE

Zij werd geboren te Nokere omstreeks 1622 en huwde te Nokere op 14 juli 1643 met **JAN VAN BRABANT**. Als *huwewelick gifte* ontving ze van haar ouders 800 gulden. De bruidegom overleed een vijftal jaar later. Maria Van Meirhaeghe hertrouwde omstreeks 1650 met **PIETER VANDER BEKEN**, zoon van Arent. Bij haar tweede huwelijk ontving Maria, net als ieder kind uit het tweede huwelijk van Roegier en Maria Veys, een bruidschat van 1000 pond parisis. Uit de staat van goed van moeder Maria Veys blijkt dat Pieter Vander Beken zijn schoonmoeder *een croiserende obligatie* van 768 pond parisis schuldig was. De overlijdens van Maria Van Meirhaeghe en Pieter Vander Beken werden niet teruggevonden. Overleden ze te Nokere in de loop van de zeventiger jaren? De gehavende parochieregisters van Nokere kunnen ons geen precieze informatie daaromtrent verschaffen. Of was ook dit echtpaar naar West-Vlaanderen uitgeweken?

10. JOORIS VAN MEIRHAEGHE

Hij werd geboren te Nokere omstreeks 1624 en huwde te Kruishoutem op 15 juni 1647 met **PETRONILLA TJAMPENS**. Dit gezin vestigde zich achtereenvolgens te Nokere en te Kruishoutem en verhuisde tenslotte naar Tielt. Vandaar trokken ze nog dieper West-Vlaanderen binnen, m.b. naar het Brugse. Hun kinderen, waarvan we de meesten in het Brugse en de kuststreek aantreffen :

- a. **Jan Van Meirhaeghe**, geboren te Nokere op 1.8.1648, misschien te Nokere overleden vóór 1675 of net als zijn broers en zusters naar West-Vlaanderen vertrokken.
- b. **Maria Van Meirhaeghe**, geboren te Nokere op 26.1.1650. *Maria Meerhaghe* huwde op 19.8.1674 in Brugge Sint-Gillis met **Gillis Verfaille**. Hun dochtertje Marie Verfaille werd te Oostkerke geboren op 23.9.1677.
- c. **Petronilla Van Meirhaeghe**, geboren te Kruishoutem op 18.4.1652. Zij huwde omstreeks 1678 met **Roegier Vande Putte** (Putman), zoon van Roegier en Judoca Coudijzer. Het echtpaar woonde afwisselend te Waregem en te Nokere waar hun acht kinderen tussen 1679 en 1695 geboren werden. Ook dit gezin liet zijn roots achter zich en vestigde zich in het West-Vlaamse Tielt, waar Petronilla Van Meirhaeghe overleed op 19.2.1724 (71 j) als weduwe van Roegier Vande Putte.

⁶⁸ SAO, SvGO, boek 112, f° 70, min. 545, min. 546.

⁶⁹ SAO, SvGO, boek 91, f° 29 v, min. 340.

⁷⁰ SAO, SvGO, boek 96, f° 43 v, min. 402.

- d. **Gillijne Van Meirhaeghe**, geboren te Kruishoutem geboren op 22.12.1654. Zij huwde op 14.2.1677 te Oostkerke bij Brugge met **Judocus Algoet**. Hij overleed te Ramskapelle (bij Knokke-Heist) op 8.6.1701. Zij hertrouwde twee maanden later op 47-jarige leeftijd op 9.8.1701 te Ramskapelle met **Martinus Van Keirsbilck**. Ze overleed te Ramskapelle op 12.3.1713. Op 4.5.1713 verkocht *Maerten Van Kerssebilck*, weduwnaar en bezitter van het sterfhuis van *Gillijnken Van Meerhaeghe* hun herberg *Sinte Sebastiaen*, annex huis, herberg, brouwerij, *coelback*, land plus nog een huisje ernaast, voor de som van 76 ponden groot Vlaams, aan meester chirurgijn Juliaen Van Riebecke. Maerten Van Keirsbilck had de herberg op 4.8.1708 ingekocht bij *uytcoopyngh*e jegens de erfgenamen van *Gilline Van Meerhaeghe*. Laatstgenoemden waren haar kinderen uit haar eerste huwelijk⁷¹
- e. **Joanna Van Meirhaeghe**, geboren te Kruishoutem op 15.11.1656. Zij huwde te Oostkerke op 3.2.1688 met **Corneel Fleurbaey**, weduwnaar van *Marie Snoeck* die vier maanden eerder te Oostkerke overleden was op 16.10.1687. Hun eerste kind, Georges Fleurbay ° Oostkerke op 14.12.1688. Corneel Fleurbay overleed er op 9.4.1690, zeven maanden vóór de geboorte van zijn tweede kind : Antonius Fleurbaey, ° Dudzele 6.11.1690 en + volgende dag. *Janneken Meerhaeghe* hertrouwde te Westkapelle in 1694 met **Maerten De Vinck**. Het gezin wordt gesignaleerd te Westkapelle in Oostkerke Ambacht, waar Joanna Van Meirhaeghe omstreeks 1702 overleed. Haar staat van goed dateert van 24.6.1702. De staat van goed van Maerten De Vinck, die te Westkapelle overleed omstreeks 1703, dateert van 28.3.1704⁷²
- f. **Anna Van Meirhaeghe**, geboren te Kruishoutem op 5.6.1658. Anna *Vanmeirhove* huwde te Ramskapelle op 20.9.1681 met **Jacobus Quinten Weyts**. Van hen werden te Dudzele twee kinderen geboren : Leonarda Weyts ° 5.11.1692 en Maria Anna Weyts ° 7.5.165. Anna Meirhaeghe overleed echter te Tielt op 19.4.1730 (72 j).
- g. **Frans Van Meirhaeghe**, geboren te Kruishoutem op 9.1.1660. Hij huwde te Tielt op 14.4.1701 met **Cornelia Braecke**. Hun enig kind werd te Tielt geboren :
1. Pieter Jan Van Meirhaeghe, hij werd geboren te Tielt op 3.2.1702 en huwde te Tielt op 12.9.1730 met Judoca Vande Vijvere. Te Tielt werden hun zes kinderen, waaronder een tweeling, geboren die allen als kind overlijden...
 - a. Jacobus Meirhaeghe, ° 3.5.1732 en + 3.12.1733 (1,5 j).
 - b. Judoca Meirhaeghe, ° 17.8.1733 en + 30.4.1748 (15 j).
 - c. Godelieve Meirhaeghe, tweelingzuster van Judoca; + 22.1.1742 (9 j).
 - d. Anna-Maria Meirhaeghe, ° 6.7.1735 en + 29.3.1744 (9 j).
 - e. Franciscus Meirhaeghe, ° 15.9.1737 en + op 23.4.1740 (3 j).
 - f. Maria-Anna-Dorothea Meirhaeghe ° 30.1.1741 en + 6.2.1746 (5 j).

Na het overlijden van zijn eerste echtgenote, hertrouwde Pieter-Jan Meirhaeghe te Tielt op 12.8.1745 met **Judoca Van Quathem**. Uit dit huwelijk werden geen kinderen geboren. Pieter-Jan Meirhaeghe overleed te Tielt op 4.9.1756. Hij werd 54 jaar oud.

Frans Van Meirhaeghe overleed te Tielt op 7.9.1722.

- h. **Antonius Van Meirhaeghe**, geboren omstreeks 1662. Op 7.2.1679 nam hij het peterschap waar bij het doopsel te Waregem van Judoca Putman, het eerste kind van Rogier Putman en Petronilla Van Meirhaeghe, zijn zuster. Net als zijn zuster Joanna, week ook hij uit naar het Brugse Vrije. Hij huwde met **Joanna Salvators**. Hun kinderen te Dudzele geboren :
1. Joannes Van Meirhaeghe, + Oostkerke 11.11.1687.
 2. Jacoba Van Meirhaeghe, + 12.2.1688.
 3. Joanna Van Meirhaeghe, ° 30.1.1690 en + Dudzele 13.2.1690 (14 d).
 4. Adrianus Van Meerhaeghe, (?) + Lapscheure 6.9.1706.
- In 1691 is *Anthone Meerhaeghe* er in een proces verwickeld met ene Lenaert Meyers⁷³.

⁷¹ F. ROOSE, De Van Riebekes, meester-chirurgijns te Dudzele en te Ramskapelle, p. 52-53; www.zwinstreek.eu

⁷² www.vrijwilligersrab.be : Database Akten West-Vlaanderen, Staten van Goed, Brugse Vrije, 2de reeks, akte nr 14075, nr. N, 1700, f 156 v; Register 16499, Noordkwartier 1700-1704, f° 156 v.

⁷³ www.vrijwilligersrab.be : Database Akten West-Vlaanderen, Processen Brugse Vrije, nr. 5852.

- b. **Barbara Van Meirhaeghe**, geboren omstreeks 1664. Zij overleed te Dudzele op 8.5.1695 en wordt omschreven als *pauper* of arm.
- c. **Anna Margaretha Van Meirhaeghe**, geboren omstreeks 1668. Zij huwde te Dudzele op 22.1.1696 met **Pieter Veys**, met wie ze in de derde graad verwant was. Haar grootmoeder heette immers Marie Veys. Van hen werd te Dudzele een kind geboren : Jacobus Feys ° 17.3.1696. Na de dood van haar eerste echtgenoot hertrouwde Anna Margaretha Van Meirhaeghe te Tielt op 25.9.1706 met **Jan De Wevere**. Uit dit huwelijk werd te Tielt een kind geboren : Rosalia De Wevere ° 14.6.1706. Ze huwde nog een derde keer te Ramskapelle op 12.11.1721 met **Ludovicus Carlier**. Anna Margaretha Meirhaeghe overleed te Tielt op 30.5.1732.

Plaats en datum van overlijden van Jooris Van Meirhaeghe (vóór 1675) en Petronilla Tjampens (nà 1675) vonden we niet terug. Misschien overleden zij te Dudzele, waar enkele van hun kinderen woonden. Net als zijn halfbroers Jan en Adriaen Van Meirhaeghe en zijn broer Roegier Van Meirhaeghe, vestigde ook Jooris Van Meirhaeghe zich dus in het Tieltsse, meer bepaald te Tielt zelf en later wellicht in het Brugse Vrije. Hij had drie zonen – Jan , Frans en Antoon - die het geslacht konden continueren. Dat is ook hier niet gebeurd en daarmee is ook deze tak uit de geschiedenis verdwenen.

11. JOANNA VAN MEIRHAEGHE

Zij werd geboren te Nokere omstreeks 1627 en overleed er als kind van tien jaar op 11 februari 1637.

12. JACOBUS VAN MEIRHAEGHE

Hij werd geboren te Nokere omstreeks 1630 en huwde te Nokere op 6 februari 1658 met **JUDOCA VAN CASEELE**. Zij was de dochter van Jacob Van Caesele en Willemijne Vanden Haute, die na de dood van haar echtgenoot hertrouwde met **Joos Van Meirhaeghe**, zoon van Lodewijck uit Wortegem (XIII.6.4). Veertien dagen na het trouwfeest werd het eerste van hun vijf kinderen te Nokere geboren :

- a. **Maria Van Meirhaeghe**, geboren te Nokere op 20.2.1658. Zij huwde te Nokere op 19.9.1685 met **Jan Vanden Hecke**, zoon van Jooris Vanden Hecke, **baljuw** van de heerlijkheid van Smoors. Ze vestigden zich op een hofstede op de *Eedthouck*. Hun kinderen werden te Nokere geboren : Pieter-Jan Vanden Hecke (° 7.11.1686), Pieter Vanden Hecke (° 26.2.1688), Agnees Vanden Hecke (° 20.5.1691) en Judoca Vanden Hecke (° 21.12.1695). Nog vóór de geboorte van zijn laatste kind overleed Jan Vanden Hecke te Nokere op 11.11.1695. Zijn staat van goed werd op 8.5.1696 overgebracht door Jan Callier, met wie de weduwe inmiddels hertrouwd was ⁷⁴. Maria Van Meirhaeghe hertrouwde geen drie maand na de dood van haar eerste man te Nokere op 7.2.1696 met **Jan Callier** (Collier) fs Lieven. Dit tweede huwelijk bleef wellicht kinderloos. Vier jaar later overleed Maria Van Meirhaeghe te Nokere op 29.12.1700 (42 j). Haar staat van goed werd op 14.6.1701 overgebracht door de weduwnaar ⁷⁵. Daaruit blijkt dat zij te Nokere de helft van een hofstede van 15 vierendelen groot bezat, waarvan de wederhelft toebehoorde aan haar oom Jan Van Meirhaeghe uit Kanegem. Jan Callier overleed te Nokere op 22.11.1719.
- b. **Willemijne Van Meirhaeghe**, geboren te Nokere op 25.12.1659 en er als kind overleden.
- c. **Pieter Van Meirhaeghe**, geboren te Nokere op 12.3.1661. Hij huwde te Ooike op 21.11.1688 met **Maria Verleyen** fa Jan. Hun drie kinderen werden te Ooike geboren:
 1. Judoca Van Meirhaeghe ° 21.9.1690.
 2. Maria Van Meirhaeghe ° 12.11.1693 .
 3. Petrus Joannes Van Meirhaeghe ° 6.12.1695.

⁷⁴ SAO, SvGO, deel 96, f° 198, min. 411.

⁷⁵ SAO, SvGO, deel 97, f° 234, min. 424.

Pieter Van Meirhaeghe overleed te Ooike op 19.4.1695, acht maand vóór de geboorte van zijn laatste kind (34 j). Zijn staat van goed werd op 16.3.1696 overgebracht door Jan Van Meirhaeghe, die inmiddels met de weduwe hertrouwd was ⁷⁶. Uit zijn staat van goed blijkt dat Pieter van zijn vader Jacobus Van Meirhaeghe eigendommen geërfd had te Nokere en te Kruishoutem. Tijdens zijn huwelijk had hij o.m. te Ooike in de *Pontstrate een behuysde hofstede* gekocht van Jan Desmet. Hij bezat er eveneens *een hofstedeken genaempt sconincx stede*, plus nog de helft van een hofstede die hij gekocht had van zijn schoonbroer Jan Verleyen. Twee maand na de dood van haar man Pieter Van Meirhaeghe, hertrouwde Maria Verleyen te Ooike op 5.6.1695 met **Jan Van Meirhaeghe**, zoon van Philippe, een verre bloedverwant van haar eerste echtgenoot (zie: XIII.6.1.g). In dit ene dramatische jaar 1695 verloor Maria Verleye haar man, hertrouwde ze en bracht een kind ter wereld... Het echtpaar vestigde zich wellicht in Zingem.

- d. **Joanna Van Meirhaeghe**, geboren te Nokere op 23.4.1664. Joanna Van Meirhaeghe huwde te Nokere op 1.6.1686 met **Judocus Vanden Hecke** fs Willem. Te Nokere werden hun kinderen geboren : Joanna Vanden Hecke (° 7.10.1688), Barbara Maria Vanden Hecke (° 4.12.1690), Anna Maria Vanden Hecke (° 23.8.1693), Josephus Vanden Hecke (° 11.1.1700) en Franciscus Vanden Hecke (° 16.3.1704). Judocus Vanden Hecke overleed te Nokere op 14.1.1704, twee maand vóór de geboorte van zijn laatste kind. Joanna Van Meirhaeghe overleed vijf jaar later te Nokere op 17.4.1709 (45 j). Hun staat van goed werd op 15.11.1709 overgebracht door schoonbroer Jan De Meyer, die het voogdijschap over de vier nog levende weeskinderen op zich nam ⁷⁷.

- e. **Jan Van Meirhaeghe**, geboren te Nokere op 5 januari 1667.

Twee maand na de geboorte van haar laatste kind overleed Judoca Van Caesele te Nokere op 17 maart 1667 ⁵⁶. Haar staat van goed werd op 20 januari 1668 overgebracht door haar echtgenoot ⁷⁸. Weduwnaar Jacobus Van Meirhaeghe hertrouwde twee jaar later te Huise op 10 februari 1669 met **ANNA DE CURTE**, dochter van Jacques en Maria Reyniers uit Huise. Het zal een trouwfeest in mineur geweest zijn, want Anna's zuster, Joosijne De Curte, werd zes maanden eerder, op 13 augustus 1668, *miserabelijk ende compasselijk vermoord deur een sceute van een roer ofte fusieke (geweer) met drie cogels gelaen door Jacques De Curte, haeren eygen broer, in haeren eygen huysse, door de deure als sy deselve toesloot*. Haar staat van goed werd *met wenende ogen gesteld* en overgebracht door weduwnaar Jonas Van Rechem ⁷⁹.

Uit het tweede huwelijk van Jacques Van Meirhaeghe met Anna De Curte werd nog een dochter geboren :

- f. **Anna Van Meirhaeghe**, geboren te Nokere omstreeks 1670. Zij huwde te Oudenaarde op 3.5.1707 met **Joannes Ludovicus Demeyer** fs Pieter, zanger en grafmaker van de Sint-Walburgakerk te Oudenaarde. Hun huwelijk bleef kinderloos. Anna (Tanneken) Van Meirhaeghe overleed te Oudenaarde op 22.9.1742. Jan Demeyer hertrouwde met **Isabelle Arna** fa Floris, weduwe van Guillaeme Felix Ferdinand Maes. Hij overleed te Oudenaarde op 2.1.1765. Zijn staat van goed werd op 22.1.1765 overgebracht door zijn weduwe ⁸⁰.

Jacobus of Jacques Van Meirhaeghe oefende te Nokere het ambt uit van kerkmeester en in 1670 was hij schepen van de heerlijkheid van Nokere-ter-Borch. Hij overleed op 55-jarige leeftijd te Nokere op 15 september 1685. Op 14 december van datzelfde jaar werd zijn staat van goed voor de Oppervoogden van Oudenaarde overgebracht door weduwe Anna De Curte ⁸¹. Daarin vinden we een erg ingewikkelde beschrijving van zijn

⁷⁶ SAO, SvGO, deel 96, f° 186, min. 410.

⁷⁷ SAO, SvGO, deel 100, f 224, min. 445.

⁷⁸ SAO, SvGO, deel 85, f° 35 r, min. 290.

⁷⁹ SAO, SvGO, deel 88, f° 184 r, min. 310.

⁸⁰ SAO, SvGO, deel 129, f° -, min. 723.

⁸¹ SAO, SvGO, deel 93, f° 260r, min. 363.

bezittingen die hij meestal van zijn broers en zusters en halfbroers en halfzusters gekocht had. Zo lezen we bv. dat Anna, dochter uit zijn tweede huwelijk, de helft van één derde van een hofstede erfde, in gemeenzaamheid met de erfgenamen van Jan Van Meirhaeghe uit Kanegem en van Adriaen Van Meirhaeghe, de halfbroers van Jacobus. Verder blijkt Jacobus de vijf kinderen van zijn broer Georgius of Jooris *vuytgegroot* of onder familieleden uitbetaald te hebben van hun vijf parten in één achtste van één derde van een hofstede die zij hielden *uit hoofde van de kinderen van Adriaen Van Meirhaeghe*. Het zou ons te ver leiden om dit alles hier compleet uiteen te rafelen. Op 20 december 1686 vinden we tenslotte in de Oudenaardse Wezerij de *vriendelycke verdeelynghe* tussen Jacobus' kinderen uit het eerste huwelijk, met name tussen Pieter, Joanna en Maria Van Meirhaeghe, van alles wat hen toekwam na de dood van hun grootmoeder Willemijne Vanden Haute en van hun moeder Judoca Van Caesele ⁸².

13. JUDOCUS VAN MEIRHAEGHE

Judocus of Joos Van Meirhaeghe werd geboren te Nokere omstreeks 1631 en huwde te Nokere op 24 januari 1660 met **BARBARA VANDEN HAUTE**, dochter van Christiaen. Hun twee dochters, die allebei als kind overleden, werden te Nokere geboren:

- a. **Maria Van Meirhaeghe**, geboren op 14.4.1661.
- b. **Joanna Van Meirhaeghe**, geboren op 9.4.1663.

Barbara Vanden Haute overleed te Nokere op 21 december 1691. Haar staat van goed werd op 12 januari 1692 overgebracht door Judocus Van Meirhaeghe ⁸³. Er gebeurde een *vriendelycke vuytgrootynghe* tussen weduwnaar Joos Van Meirhaeghe en de broers van zijn overleden echtgenote : Joos, Andries, Ampleunis en Jan Vanden Haute, omtrent de erfgronden van hun ouders gelegen te Deerlijk, Vichte en Potegem. Judocus Van Meirhaeghe overleed te Nokere op 10 januari 1709.

Net als zijn broer Jacques, was ook Joos een tijdlang kerkmeester te Nokere. Beide broers waren de enige van Roegier Van Meirhaeghes dertien kinderen die het ouderlijk erfgoed te Nokere bleven uitbaten. We ontmoeten hun namen dan ook regelmatig in de registers van de Nokerse schepenbank. We noteerden reeds dat Joos en Jacques Van Meirhaeghe in 1660 *Clercqshofstede* verkochten aan Gilles Delanghe ⁸⁴. Deze *behuysde hofstede was hemlieden toecommende by successie van Roegier Van Merhaeghe, haerlieder vaedere*. Nog een uittreksel uit die Wettelijke Passeringen: *upden eersten van julius 1661 heeft Margriete Vander Beken, wonende binnen der stede van Gent, gheassysteert met Joos Van Merhaeghe, haeren bystaenden man, sinabelick vercocht, een partye mersch, groot 15 honderlands, gelegen binnen de prochie van Nokeren, aboeterende oost ende zuyt sheerenstraete, west Jacques Van Merhaeghe, noort den heer baron van Nokere, welcke partye bekent gecocht te hebben Jaekers Van Merhaeghe fs. Roegiers, ditte voor de somme van twaelf hondert vyftich guldenen* ⁸⁵. Op 28 november 1664 schonk diezelfde Jonkvrouw Margriet Vander Beken *omme de liefde die sy draeghen ende omme andere redenen* aan Joos en Jacques Van Meirhaeghe *haere dreefve met alle de cattheylen daeroppe staende, met de grachten op beede de zijden, ghroot ontrent elf roeden* ⁸⁶. De broers mochten deze dreef gebruiken als hun *propre goed* (eigen goed) en zij hebben de gift *overdanckelyck gheaccepteert ende de donatrice daarvan hooghelyck bedanckt*. Enkele jaren later was *de liefde die sy draeghen* jegens elkaar al wat getemperd... In 1670 legden Joos en Jacques Van Meirhaeghe namelijk *wettelicke clachte* op een hele reeks gronden van Margriet Vander Beken en dit

⁸² SAO, SvGO, deel 93, f° 332, min. 367.

⁸³ SAO, SvGO, deel 95, f° 131 v, min. 386.

⁸⁴ RAR, OGN, boek 67, f° 81 v, dd. 25.5.1660.

⁸⁵ RAR, OGN, dd. 5.8.1661.

⁸⁶ RAR, OGN, boek 67, f° 167 v – 166 r, dd. 28.9.1664.

om achterstallige *croosen van renten* die zij hen schuldig was, te verhalen. Zij lieten daarvoor het *Slaetsvelt*, groot zeven vierendelen, een *mersch* van twee vierendelen, *tmeerevelt* groot vier bunder en de *hooghebulcken* groot vijf vierendelen, hypotheke⁸⁷.

Nemen we na deze lange uitweiding over de kinderen van Roegier Van Meirhaeghe, diens levensdraad weer op. We schrijven 1622 en in dat jaar geeft Roegier aan zijn broer Frans Van Meirhaeghe *in vuytnemynghe* voor een periode van 27 jaar, tien honderdlands van zijn Wortegemse erfdeel. Dit perceel lag *ter Haustraeten en is ghenaeemt den Hondsnest*. Frans Van Meirhaeghe betaalde hiervoor 75 ponden groot en op 13 december 1633 stond Roegier dit stuk definitief af aan zijn broer. In datzelfde jaar verkocht hij nog een vierendeel *in den Honsnest* aan Jan Vande Wiele voor de som van 30 ponden groot⁸⁸.

De kinderen uit het eerste huwelijk bereikten stilaan de huwbare leeftijd. Op 27 januari 1635 verschenen ze alle vijf voor de Nokerse schepenbank om er hun parten in de erfenis van Adriaene Baert, hun moeder zaliger, te verkopen aan hun vader Roegier *by vorme van vuytgrootynghe*. Jan Van Meirhaeghe ontving 38 pond groot, Adriaen 32 pond gr., Pieter 32 pond gr., Catharina 42 pond gr. en Adriane 40 pond groot. Roegier betaalde dus aan zijn kinderen het respectabele bedrag van 184 ponden groot uit⁸⁹.

Op 19 juli 1641 verkochten Lucas en Tanneke Spigghe aan Roegier Van Meirhaeghe het huis genaamd *het cloostere* dat in de Kattestraat te Oudenaarde gelegen was. Deze investering in onroerend goed in een van de belangrijkste straten van Oudenaarde, wijst erop dat Roegier een vermogend man was⁹⁰. Op 24 december 1643 werd een contract van *mangeling* of ruil opgemaakt tussen Roegier en Jacques Tavernier. We citeren uit de registers van de Wettelijke Passeringen van 27 april 1645: *Ick Rogier Van Merhaeghe en Jacques Tavernier fs. Jans, kenne by desen onsen hanteecken jehens elckanderen ghemangelt te hebben van zeker hofplecken, te weten van het gebruyck eenen termin van 27 jaeren lanck gedeurende, de eene hofplecke den voornoemden Merhaeghe toebehoorende ende es gheleghen binnen de prochie van Dentergem, groot int gheheele ontrent de vier buynders, ende een hofplecke van Jaekes de Tavenier, gheleghen binnen de prochie van Nokere ende someghe partijen van lande binnen de prochie van Cruyshautem, groot int gheheele ontrent de twee buyndere*. Hier wordt dus een *hofplecke* te Dentergem geruild voor een *hofplecke* te Kruishoutem. De Dentergemse hofstede kwam Roegier toe via zijn tweede echtgenote Maria Veys⁹¹.

In die dagen had Nokere nogal wat te lijden van voorbijtrekkende legers en ingekwartierde troepen. In 1637 ontving Roegier Van Meirhaeghe 9 pond groot *voor dat tsynen huuse eenen nacht soldaeten ende vrouwen met haeren kinderen ghelogiert hebben gheweest*. In 1638: *betaelt aen Roegier Van Merhaeghe over haudenisse van ses soldaten : 5 pond groot*. Op 7 juli 1639 blijkt *eene compayngie soldaeten, ruyterye alhier binnen dese prochie ghefoyeert ende ghelogiert hebben* en Roegier ontving als vergoeding 26 pond groot. In 1643 : *betaelt aen Roegier over logiers ende accomoderen van vier soldaeten ende vier perden : 36 schellingen*⁹².

Ondertussen was Roegier Van Meirhaeghe een bejaard man geworden en hij vond dat het tijd werd om een testament te maken. Zoals het een dorpsnotabele paste stichtte hij een jaargetijde. In het onderhavige *testament, begeerte en uiterste wil* worden de nodige regelingen vastgelegd o.m. omtrent de aalmoezen of schenkingen aan de armen van het dorp. Op 22 mei 1644 - twee jaar voor zijn overlijden - ondertekende hij deze laatste

⁸⁷ RAR, OGN, boek 68, f° 30 v – 31 r.

⁸⁸ RAR, OGW, boek 14, f 130 r – 131, dd. 27.5.1622.

⁸⁹ RAR, OGN, dd. 27.1.1635.

⁹⁰ E. VANDEN HOVE, De Familie Vanden Hove, p. 54.

⁹¹ RAR, OGN, dd.27.4.1644.

⁹² RAR, OGN, Ommestellingen, nr 19, parsim.

wilsbeschikking met zijn *merkten*, in het bijzijn van Pieter Van Cauwenberghe en diens echtgenote Anna Van Meirhaeghe, een nicht van Roegier. Hieronder volgt het integrale afschrift van dit document⁹³.

Testament begerte ende wuytersten
wille ghetestert en ghemaect by
Rogier van merhaeghe -- fs. franchoys
fraey en ghesont synde present
ghesent van Cauwenberghe ende
Tanneken van onse gaderinge
huysvrouwe hier over gheroepen
by den donatuer

Testament Roegier Van Meirhaeghe anno 1644

Testament, begerte ende wuytersten wille ghetestert ende ghemaect by Rogier Van Merhaeghe fs. Franchoys, fraey ende ghesont synde, present Pieter Van Cauwenberghe ende Tanneken Van Merhaeghe zyne huysvrouwe, hier over gheroepen by den donatuer;

Item alvooren bidt den selven (= Roegier) dat Godt almachtich syne siele soude willen ontfanghen in de eeuwyghe blijtschap als die sal scheeden van deser weerelt ende dat alsdan syn lichaem dwelck van aerde ghecommen es, wederomme begraven sal worden inde ghewyde aerde;

Item zoo gheeft den voorn.(oemden) donatuer naer syn overlyden met jonstinghe aelmoessen ten proffyte ende onderhouden vanden ghemeenen aermen deser kercke ende prochie van Nokere, nu ende ten eeuwyghen daeghe, een rente van twee ponden groote tsjaers, den penninck sesthiene, die ten voorn. syne overlyden beset sal worden up deene rechte helft (de rechter helft) van syne maeymersch, heerlyck ghehouden van mynheere (de baron) van Nokeren, (gelegen) oost Margriete Vanderbeken, west den voorn. Donatuer, suyt de pauwelstraete ende noort myn edel heere van Nokere;

Ende den donnatuer es begherende (begeert) naer syn overlyden dat elck van syne hoors (erfgenamen) sal vermoghen te lossen elck partyculyer (elk afzonderlijk) myts uptelegghen haerlieder (hun) andeel ende contengent alst haerlieder believe sal, mits tselve weder omme sal utghegheven worden ten proffyt vande aermen ende soo den selven donnatuer up ander tijden ande selve aermen ghejont heeft noch neghen pont pars. tsjaers ende tselve ghedeelt moet worden opden Goeden Vrijendach, soo es hy begherende naer syn overlyden dat tselve ghehoochmenteert (verhoogd) sal worden tot twaelf pont pars. tsjaers ende zal gedeelt worden opden Goeden Vrijendach ende het resterende bedraegh 21 pont pars. begheerende hij donnatuer dat de selve alle jaere ande ghemeene aermen in aelmoessen bijden H. Gheestmeester wuytghedeelt (uitgedeeld) sullen worden myts dat de Pasteur der voorn. prochie sal proffyteren ses groote ende den coster vier grooten, met condijtje (op voorwaarde) dat de selve alle jaere inde kercke van Nokere sullen lesen eenen de profundis opden Goeden Vrijendach ende recomanderen an alle den aermen ende ander prochijaennen het selve oock te willen doene ter ghedincknisse vande siele vande donnatuer ende tot salycheyt (zaligheid) van gheheel syne famijlje, datse den almoghenden Godt soude willen ansien met sijne ooghen der bermertighcheyt en haerlieder siele salicheyt;

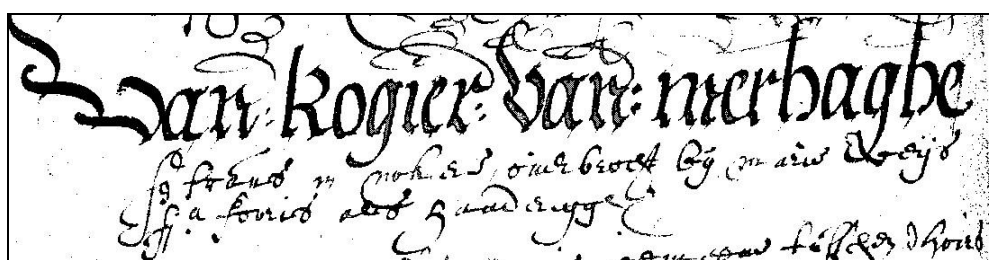
In teecken dat hy donnatuer al tgonne voorschreven es houdende van goet vast ende van werden onwederroepelijck es, dese bij hem onderteeckent, actum desen XXIJ meye 1644; dits tmerck van Rogier Van Merhaeghe; P.V. Cauwenberghe als present.

⁹³ RAR, OGN, dd.22.5.1644.

Voor een goed begrip enig samenvattend commentaar bij deze tekst :

- Eerst drukt Roegier de wens uit dat God zijn ziel zou willen ontvangen in de *eeuwige blijdschap* en dat zijn lichaam in gewijde aarde begraven zou worden.
- Roegier schenkt een eeuwigdurende rente van 2 pond groot per jaar tot onderhoud van de armen van Nokere. Deze rente wordt *bezet* op de rechter helft van zijn *maimeers* gelegen aan de Pauwelstraat. Op 12 juni 1644, ongeveer drie weken nadat dit testament werd opgemaakt, wordt deze schenking bij de Nokerse schepenbank officieel geregistreerd. In de notulen lezen we dat Roegier deze *maimeers bij vorme van ypotheken* opbrengt en dat die mag verkocht worden mochten Roegiers nakomelingen nalaten om deze jaarlijkse rente te betalen.
- Verder blijkt dat Roegier *up ander tijden*, vroeger dus, reeds 9 pond parisis per jaar geeft geschonken. Bij zijn overlijden doet hij daar nog eens 12 pond parisis bovenop. De totale som van 21 pond parisis moet ieder jaar op Goede Vrijdag in aalmoezen aan de armen uitgedeeld worden door de Heilige-Geestmeester of Armenmeester van Nokere.
- De pastoor en de koster ontvangen respectievelijk 6 en 4 groten op voorwaarde dat ze elk jaar op Goede Vrijdag een *De Profundis* zullen lezen en spelen voor de zielenzaligheid van de overledene en heel zijn familie.
- Roegier schenkt dus in totaal een bedrag van 4 pond groot. Wat stelt dit bedrag nu voor? Als we weten dat een gekwalificeerd metser of timmerman op het platteland in de 17de eeuw daar ongeveer twee maand moest voor werken, dan kunnen we ons een idee vormen omtrent deze donnatie. Deze aalmoes was dus niet bepaald een *aalmoes*.
- Het testament wordt in een erg sierlijk handschrift ondertekend door Pieter Van Cauwenberghe, die trouwens schepen van Nokere was. Roegier zelf tekent niet voluit, maar signeert zijn testament met zijn *merktenen*.

Roegier Van Meirhaeghe overleed te Nokere op 6 november 1646. Hij werd 75 jaar oud. Zijn staat van goed werd op 25.1.1647 overgebracht door Marie Veys, zijn weduwe ⁹⁴. Uit de boedelbeschrijving die na zijn dood werd opgemaakt, blijkt dat Roegier meer dan twintig hectaren land bezat, waaronder *dhofstede daer hy ghestorven is*, nog een hofstede en een *hofplecke* te Nokere en een *huys binnen Audenaerde ghenaeempt het cloostere*. Wanneer alle *commeren* of schulden van de *baeten* zijn afgetrokken, bedraagt de geschatte waarde van de erfenis 2116 pond, 17 schellingen en 6 deniers.

Staat van goed Roegier Van Meirhaeghe anno 1646

Vier maand na het overlijden van Roegier hertrouwde weduwe **MARIA VEYS** te Nokere op 3 maart 1647 met Kruishoutemnaar **LOYS FOUCKAERT** (Focquart), zoon van Loys. Hij had een broer, Jan Fouckaert, die gehuwd was met Marie Dhanins. Hun beider vader, Loys Focquart fs Adriaen, die te Kruishoutem woonde, kocht op 2 oktober 1626 het poorterschap van Oudenaarde. Betekent dit dat hij zich pas recentelijk in de kasselrij Oudenaarde gevestigd had? Hun grootvader, Adrian Fockaert, was gehuwd met Arijntken Vande Moortele fa Jan; zij overleed te Kruishoutem op 28.10.1646; haar staat van goed werd op 12.6.1647

⁹⁴ SAO, SvGO, deel 64, f° 34 v, min. 229.

overgebracht door de weduwnaar Adriaen fs Loys ⁹⁵. Laatstgenoemde overleed te Kruishoutem in september 1652; zijn staat van goed werd op 13.12.1652 overgebracht ⁹⁶.

Toen hij huwde met Marie Veys was Loys Fouckaert fs Loys weduwnaar van Willemijntje De Hondt fa Adriaen, die op 8 november 1646 te Kruishoutem kinderloos gestorven was ⁹⁷. Zowel Loys als Marie hadden ongeveer op hetzelfde moment hun partner verloren. Op 15 februari 1647 hadden Loys Fouckaert en Marie Veys reeds een huwelijkscontract afgesloten. Daarin lezen we dat wanneer Loys Fouckaert als eerste zou sterven, zijn erfgenamen uit zijn eerste huwelijk *niet en sullen deelen nochte prouffycteren* (profiteren) *vande landen, huysinghen, boomen, slachhaut, vette, navette ofte eenighe andere huyscatheylen Maria Veys toebehoorende*. Fouckaerts kinderen moesten zich *tevreden houden met tgone tsynen lichaeme ghedient hebbende*, met vaders *kost en inwoon* ten huize Van Meirhaeghe dus. Mocht Maria Veys eerst overlijden, dan heeft Fouckaert *de bijleve* (vruchtgebruik) *in alle de conquesten haer toebehoorende die zij gheconquesteert* (verworven) *heeft met Rogier Van Meirhaeghe, haeren overledenen man. Als zij tsaemen sijn achterlaetende lichaemelicke hoirs, sullen alsdan de goedynghen ghedeelt worden naer costuyme*.

Uit dit huwelijk worden geen *lichaemelicke hoirs* of kinderen meer geboren. Maria Veys was overigens bijna vijftig jaar toen ze met Fouckaert in het bootje stapte. Na vijf jaar huwelijk overleed Ludovicus Fouckaert te Nokere op 4 mei 1652. Zijn staat van goed werd op 31 juli 1657 overgebracht door Marie Veys ⁹⁸. Weduwe Maria Veys hoefde zich in haar oude dag zeker geen financiële zorgen te maken; ze zat er immers zeer warmpjes in. Zo zien we in een *Wettelijke Passering* uit 1661 dat de al eerder genoemde Jonkvrouw Margriet Vander Beken voor het aanzienlijk bedrag van 256 ponden groot bij Maria Veys in het krijt stond. Dit betekent hier concreet dat de eigenares schulden heeft bij de pachteres! Ook de baron van Kruishoutem stond op Maria's kerfstok met 600 ponden. Haar schoonbroer Symon Heyse, gehuwd met Marie Fouckaert, moest haar 1531 ponden! Dat de kapitaalkrachtige weduwe Maria Veys als geldschieter fungeerde, kunnen we ook opmaken uit de staat van goed die na haar dood werd opgemaakt. Daaruit blijkt dat ze aan diverse personen, in renten en obligaties, een totale som van 4559 ponden had uitgeleend. Daarenboven had ieder van haar zes kinderen ter gelegenheid van hun huwelijk als bruidschat de som van 1000 pond parisis ontvangen. Het hoeft ons dan ook niet te verbazen dat we haar in de Nokerse doopregisters heel vaak als doopmeter zien verschijnen bij het doopsel van kinderen die helemaal niet tot de familie behoorden. Maria Veys zal een veelgevraagde en begerenswaardige meter geweest zijn die voor haar talloze *doopkinderen* gul in de geldbeugel tastte. Al had ze dan geen materiële zorgen, toch kreeg ze meer dan haar deel van het levensleed. Zo droeg ze haar twee echtgenoten, haar zes stiefkinderen, op zijn minst drie van haar eigen kinderen en een twintigtal kleinkinderen naar het graf...

Maria Veys overleed te Nokere op 18 september 1675. Haar staat van goed werd op 22 november 1675 door haar zonen Jacques en Joos Van Meirhaeghe overgebracht; de verdeling volgde vier dagen later ⁹⁹. Er bleef dan nog dertien hectaren te verdelen, waaronder de ouderlijke hoeve *mette wallen, vitsveldeken, stierbulcxken, dwallestuck ende tbogaerdeken*, plus nog een *hofstedeken te Nocker*.

⁹⁵ SAO, SvGO, deel 65, f° 121 v; min. 231.

⁹⁶ SAO, SvGO, deel 72, f° 182 v; min. 246.

⁹⁷ SAO, SvGO, deel 65, f° 99 v, min. 231.

⁹⁸ SAO, SvGO, deel 76, f° 26 v, min. 257.

⁹⁹ SAO, SvGO, deel 89, f° 279, min. 926; vd deel 89, f° 280, min. 326

Neef en nicht, vrijen dicht en... trouwen licht : consanguïne huwelijken

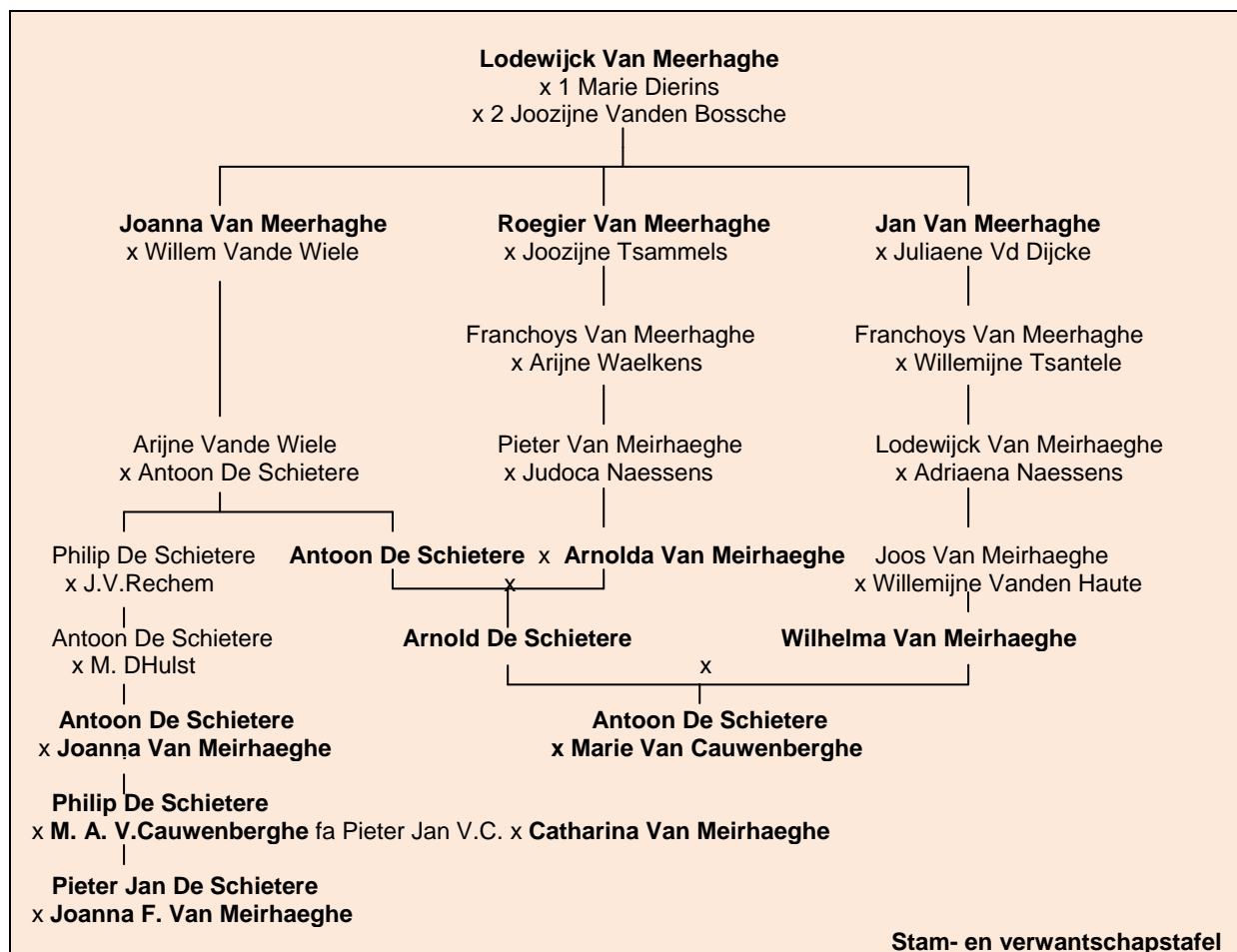
Het spreekt voor zich dat bij het huwelijk van partners uit het beperkte kringetje van dorpsnotabelen, vaak dispensatie wegens bloedverwantschap tussen bruidegom en bruid moest verleend worden, alvorens het huwelijk kon voltrokken worden ¹⁰⁰. De huwelijkspartners waren niet zelden in de vierde, de derde en zelfs in de tweede graad verwant. Enkele sprekende voorbeelden van die huwelijkspolitiek volgen hierna.

Zoals eerder gezegd behoren de De Schieteres, samen met de Van Meirhaeghes, tot de alleroudste geslachten van Wortegem. Speelden de Van Meirhaeghes een belangrijke rol in het dorpsleven van Wortegem en buurdorpen als Ooike en Anzegem, dan domineerde de familie De Schieterere werkelijk de hele streek tussen Oudenaarde en Waregem en een tak van deze stam werd naderhand tot de adelstand verheven (de Schieterere de Lophem). De zonen uit deze clan zochten hun bruid uiteraard in de gefortuneerde landbouwersgeslachten, o.m. tussen de dochters Van Meirhaeghe en Van Cauwenberghe.

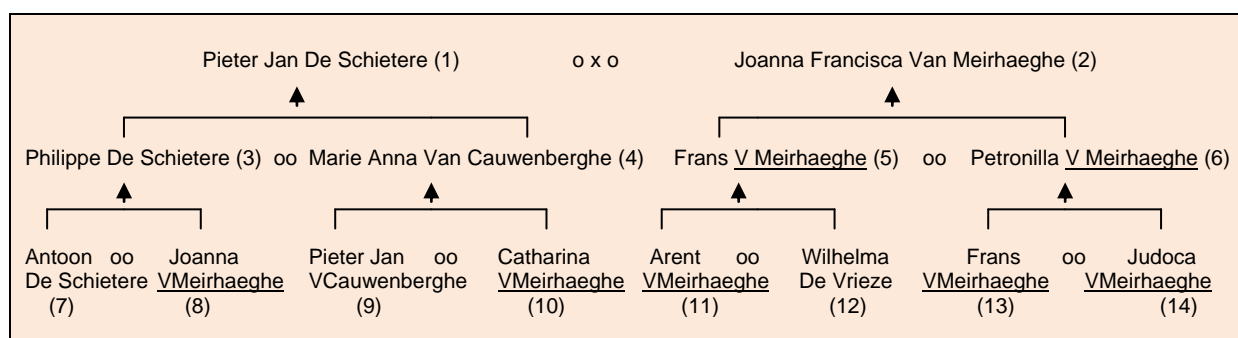
Tijdens de 17de en 18de eeuw noteerden we een zestal echtparen De Schieterere – Van Meirhaeghe en bijna evenveel echtparen Van Cauwenberghe - Van Meirhaeghe. Richten we ons zoeklicht op Antoon De Schieterere die geboren werd te Wortegem op 12 mei 1664 als eerste kind van Arnold De Schieterere en Wilhelma Van Meirhaeghe en overleed te Eine op 9 januari 1729 (XIII.1.3.g). Hij huwde met Marie Van Cauwenberghe.

Onderstaande stam- en verwantschapstafel wijst uit dat bruidegom Antoon De Schieterere via drie verschillende lijnen afstamde van Lodewijck Van Meerhaghe (X.6). Niet alleen zijn moeder, maar ook twee van zijn vier grootouders en drie van zijn betovergrootouders waren Van Meirhaeghes. Toen zijn ouders op 21 januari 1663 in de Sint-Baafskathedraal te Gent huwden, kregen ze niet voor niets dispensatie wegens bloedverwantschap in de derde graad.

¹⁰⁰ H.MEIRHAEGHE, Kozen en nichte, vrijen dichte, 't Meerminneke, Van Meirhaeghes Familiecontactblad, 1985, nr 20, p 6-9.

Een tweede, nog treffender voorbeeld, volgt hierna. **Pieter Jan De Schietere**, een achterachterkleinzoon van Antoon De Schietere en Arijne Vande Wiele uit bovenstaand schema, huwde in 1735 te Ooike met **Joanna Francisca Van Meirhaeghe**. Wanneer we nu de vooroudertabel – meer bepaald de acht grootouders - van dit echtpaar bekijken, komen we tot verbazende vaststellingen.

Omtrent de figuranten uit dit schema – zie volgnummer - geven we hierna beknopt commentaar :

het bruidspaar:

1. Pieter Jan De Schietere: geboren te Wortegem in 1715 en overleden in 1755. Baljuw van de Heerlijkheid Basseye en Wortegem. Begraven in de kerk van Ooike.
2. Joanna Francisca Van Meirhaeghe: geboren te Ooike en aldaar overleden in 1782. Na de dood van haar eerste man hertrouwt ze met Pieter-Jan Van Rechem.

hun respectieve ouders:

3. Philippe De Schietere: geboren te Anzegem in 1680 en overleden te Wortegem in 1767. Schepen van de Heerlijkheid Basseye. In de tweede en derde graad verwant met zijn echtgenote. Zijn bezittingen: 15 hofsteden en 74 hectaren.
4. Maria Anna Van Cauwenberghe: geboren te Nokere in 1686 en overleden in 1722.
5. Frans Van Meirhaeghe: huwt te Bevere in 1703 met Petronilla Van Meirhaeghe.
6. Petronilla Van Meirhaeghe: in de kerk van Ooike begraven in 1763.

hun respectieve grootouders:

7. Antoon De Schietere: geboren ca. 1639 en in 1693 te Anzegem overleden. Zoon van Antoon De Schietere en Maria Dhulst. Kleinzoon van Philippe De Schietere en Joanna Van Rechem. Achterkleinzoon van Antoon De Schietere en Arijne Vande Wiele. Arijne was de dochter van Willem Vande Wiele en **Joanna Van Meirhaeghe**.
8. **Joanna Van Meirhaeghe**: geboren te Wortegem in 1643 als dochter van Leon Van Meirhaeghe en Magdalena **Vanden Dijcke** (XIII.1.2); kleindochter van Pieter Van Meirhaeghe en Judoca Naessens (zie Verwantschapstafel 2).
9. Pieter Jan Van Cauwenberghe: geboren te Nokere op 30.8.1663 en aldaar gestorven op 21.5.1724. Burgemeester van Nokere. Zoon van Pieter Van Cauwenberghe en **Joanna Vanden Dijcke** (XIII.4.2.a). Kleinzoon van Pieter Van Cauwenberghe en **Anna Van Meirhaeghe** (XIII.1.4), zuster van voormelde Leon Van Meirhaeghe. Achterkleinzoon van Jan Van Cauwenberghe en Joozijne De Meester. Betachterkleinzoon van Gillis Van Cauwenberghe en **Joanna Vanden Dijcke**. De broer van Pieter Jan, Frans Van Cauwenberghe huwde Elisabeth Van Meirhaeghe.
10. **Catharina Van Meirhaeghe**: dochter van Jan en Maria Van Steenbrugghe (XIII.4.2.a), overleden te Nokere op 26.8.1696 en er in de kerk begraven. Na haar dood hertrouwde weduwnaar Pieter Jan Van Cauwenberghe met Adriana Wandele uit Huise.
11. **Arent Van Meirhaeghe**: zoon van Frans en Elisabeth Van Quicquelberghe, geboren te Ooike ca.1626; kleinzoon van Pieter Van Meirhaeghe en Judoca Naessens (zie Verwantschapstafel 2); huwde te Ooike in 1650 met :
12. Wilhelma Devrieze (XIII.1.1.b).
13. **Frans Van Meirhaeghe** huwt te Ooike in 1674 met
14. **Judoca Van Meirhaeghe** (XIII.2.6.c).

We zien dus dat het echtpaar Pieter Jan De Schietere en Joanna Francisca Van Meirhaeghe **tussen zijn acht grootouders niet minder dan vijf Van Meirhaeghes telt !** En daar houdt het niet mee op: twee van de drie resterende grootouders – nummer 7 en 9 - blijken eveneens klein- of achterkleinkinderen te zijn van Van Meirhaeghe-grootmoeders! **Dit betekent dat zeven van de acht grootouders van het echtpaar, Van Meirhaeghes zijn of dito genen hebben.** Al deze Van Meirhaeghes waren overigens nakomelingen van Lodewijck Van Meerhaghe (X.6) uit het eerste schema. Ook de naam Vanden Dijcke figureert driemaal tussen de voorouders van het koppel. We zijn ervan overtuigd dat een nog verder doorgedreven genealogisch onderzoek nog veel meer verwantschappen aan het licht zou brengen.

En we gaan nog even door: Pieter Jan Van Cauwenberghe – nr. 9 uit het schema – huwde een tweede maal met Adriana Wandele. De zuster van Adriana, m.n. Suzanna Wandele was gehuwd met... *Frans Van Meirhaeghe* (XIII.1.1.a.4). Een nicht van Suzanna en Adriana, nl. Joanna Wandele fa Olivier uit Huise huwde met *Ferdinand Van Cauwenberghe*. Pieter Jan Van Cauwenberghe en Adriana Wandele hadden o.m. twee zonen: Frans en Jozef Van Cauwenberghe, die volgen :

1. Frans Van Cauwenberghe ° Nokere 16.5.1698; huwde te Wannegem-Lede op 17.11.1722 met zijn **volle nicht** Joanna Catharina Van Cauwenberghe ° Wannegem-Lede 13.1.1699, dochter van Frans Van Cauwenberghe en Elisabeth Van Meirhaeghe. Zij hadden een dochter :
 - Joanna Catharina Van Cauwenberghe ° Wannegem-Lede 1.4.1732; huwde te Wannegem-Lede op 3.11.1757 eveneens met een **volle neef** Pieter Jan Van Cauwenberghe ° Ooike 4.2.1733, zoon van Ferdinand Van Cauwenberghe en Maria Francisca Dhuyvetter. Bruidegom en bruid zijn verwant in de 2de en 3de graad: Pieter-Jan moest tante zeggen tegen zijn schoonmoeder en de grootvaders van het echtpaar waren broers. Pieter Jan Van Cauwenberghe en Joanna Catharina Van Cauwenberghe hadden een zoon :
 - ❖ Jan-Baptiste Van Cauwenberghe ° Wannegem-Lede 29.9.1768; huwde in 1795 met zijn **nicht** Ferdinandina Van Damme, dochter van Christoffel Van Damme en Joanna Catharina Van Cauwenberghe (fa Ferdinand Van Cauwenberghe en Maria Francisca Dhuyvetter). Ferdinandina had niet alleen Van Cauwenberghe-bloed in de aders; via haar overgrootouders Frans Van Cauwenberghe en *Elisabeth Van Meirhaeghe* was ze ook nog maar eens met de Van Meirhaeghes verwant!

De moeder van Ferdinandina Van Damme, met name Joanna Catharina Van Cauwenberghe, hertrouwde na de dood van haar man Christoffel Van Damme op 17.1.1776, te Bevere op 5.5.1776 met... *Jan-Baptiste Van Meirhaeghe* !

De grootmoeder van Ferdinandina Van Damme, m.n. Maria Francisca Dhuyvetter was de dochter van Antoon Dhuyvetter die, na de dood van zijn echtgenote Theresia Ketele, hertrouwde met *Marie Anna Van Meirhaeghe*, met wie hij in de 3de en 4de graad verwant was. Zij was nl. de achterkleindochter van Lyoen (Leon) Van Meirhaeghe, de broer van Arijne Van Meirhaeghe (x Antoon De Schietere; zie ook: XIII.1.3), die de overgrootmoeder langs moederszijde was van Antoon Dhuyvetter.

2. Jozef Van Cauwenberghe ° Nokere 15.2.1711; huwde te Wannegem op 12.6.1731 met Anna Maria Craeye, ° Wortegem op 8.1.1703 als dochter van Pieter Craeye en Elisabeth Van Wonterghem. De bruid was een kleindochter van Joos Van Wonterghem en *Judoca Van Meirhaeghe* en een achterkleindochter van Lyoen Van Meirhaeghe en Magdalena Vanden Dijcke (zie XIII.1.2.a). Lyoen was de zoon van Pieter Van Meirhaeghe en Judoca Naessens.

Anna Maria Craeye was toen reeds tweemaal weduwe, respectievelijk van Jan Vander Straeten, (zoon van baljuw Pieter Vander Straeten) met wie ze op 16-jarige leeftijd gehuwd was, en van Pieter Jan Van Cauwenberghe, zoon van Frans Van Cauwenberghe en... *Elisabeth Van Meirhaeghe*. Laatstgenoemde Frans Van Cauwenberghe was de zoon van Pieter Van Cauwenberghe en Joanna Vanden Dijcke en de kleinzoon van Pieter Van Cauwenberghe en... Anna Van Meirhaeghe, een zuster van de al eerder genoemde Lyoen Van Meirhaeghe (XIII.1.4).

En zo kunnen we blijven doorgaan... Welke de sociaal-economische bedoelingen waren van een dergelijke huwelijkspolitiek is duidelijk: het familiefortuin binnen de clans consolideren. Van een eventuele negatieve erfelijke weerslag van deze ver doorgedreven endogamie of inteelt op de geestelijke of lichamelijke vermogens van de kinderen, wordt in de archieven zelden melding gemaakt. Toch weten we dat het laatstgenoemde echtpaar - Jan-Baptiste Van Cauwenberghe en Ferdinandina Van Damme - twee gehandicapte kinderen had: Victor

Van Cauwenberghe (°1796) die “*infantiel en geestesdefect*” was en Pieter Frans Van Cauwenberghe (°1800) die eveneens “*infantiel en achterlijk*” was ¹⁰¹.

Wat deze consanguïne huwelijken betreft stellen we ons de bijkomende vraag op welke basis de pastoor - of de huwendenden zelf - konden uitmaken of nagaan in welk knoepsgat en via welke lijnen bruidegom en bruid bloedverwanten waren? Buiten de parochieregisters, die grosso modo slechts vanaf 1600 in gebruik werden genomen, waren er in de parochie namelijk geen andere databases waarin men de afstamming kon nagaan. Reikte het familiegeheugen van onze verre voorouders dan verder terug dan dat van ons? Vandaag de dag zijn ze immers zeldzaam, de mensen die hun acht overgrootouders bij naam kennen. Als dat wel zo zou geweest zijn tijdens het Ancien Régime – wat we betwijfelen - dan was dat in de 19de eeuw al veel minder het geval. Niet zelden wordt in de burgerlijke stand immers melding gemaakt van personen die de naam van hun grootouders en soms zelfs de naam of de overlijdensplaats van hun vader of moeder niet (meer) kenden... Hield men in de familie - als men al geletterd was - een soort afstammingstafel bij? Zo bleef er binnen de familie Dhuyvettere een “*handbouck*” bewaard waarin Judocus Dhuyvettere uit Nokere van 1703 tot 1748 o.m. de geboorten, huwelijken en overlijdens binnen zijn familie noteerde. Dit familieboek werd door zijn zoon Pieter Jan, kleinzoon Judocus en achterkleinzoon Ivo verder aangevuld. Wellicht is dit een uitzonderlijk voorbeeld en was het bijhouden van een dergelijk familieboek geen schering en inslag. De poorterie was in die tijd de enige officiële instantie waarin men zijn afstamming kon terugvinden. Kregen de poorters die poortersboeken, waarin al de voorgaande generaties genoteerd stonden, ooit onder ogen? Hoe verliep trouwens de aangifte van nieuwe poorters binnen het gezin of de familie? Trok men vanuit de dorpen naar de stad om de nieuw geboren kinderen telkens erin te laten boekstaven? Of deed men dat pas, gezien de hoge kindersterfte, als ze de volwassen leeftijd naderden? Kreeg de poorter een afschrift van of uittreksel uit het poortersboek mee naar huis? Hoe raakte de pastoor wijs uit dat kluwen van onderlinge relaties? En dat hij goed geïnformeerd was bewijzen de vele doopakten waarin bvb sprake is “van verwantschap in de 2de en 3de graad langs de ene zijde en verwantschap van de 3de en de 4de graad langs de andere zijde”. Allemaal vragen die nader onderzoek verdienen.

¹⁰¹ W. VAN CAUWENBERGHE, 600 jaar familiegeschiedenis Vancauwenberghe anno 1400-2000, Markegem, 2000 // I. DHUYVETTER, De voorouders van Adolf Dhuyvetter door de eeuwen heen (14de -20ste eeuw), eigen beheer.